

KUST POSTEN

Organ för KA 2:s Kamratförening

Nr 3 2007 årgång 69

Utgives av KA 2:s Kamratförening

Redaktör och ansvarig utgivare: OLLE MELIN
Adress: Författarevägen, 9 371 63 LYCKEBY
Telefon: 0455- 239 64
E-post: omelin@telia.com

Grafisk formgivning: DAG ÅSHAGE
telefon: 0455-482 18
E-post: dag.ashage@euromail.se

Tryckeri: Tryck & Reklam i Karlskrona AB

Kamratföreningen styrelse

Ordförande: Per Engkvist
Vice ordförande: Kent Alritzson
Sekreterare: Kent Alritzson
Vice sekreterare: Yvonne Wirbrand
Kassör: Sune Persberg
Ledamot: Göran Göransson
Suppleanter: Peter Glimvall
Erling Holmberg
Klubbmästare: Lars Iger
(adjungerad till styrelsen)

Omslagsbild:

Lerporten i raukområdet vid Lerviken.
Foto: Olle Melin

Kamratföreningens adress

KA 2:s Kamratförening
Box 527
371 23 KARLSKRONA
Telefon: 0455 - 866 22 (v sekr)
Postgiro: 9 80 67 - 2
Bankgiro: 5584-9483
Medlemsavgift: 125 kronor

Kamratföreningens utbud av KA-produkter

Kavajmärke	80:-
Medlemsnål	45:-
Slips KA 2	50:-
Slips KA	50:-
Slipshållare KA	60:-
Livrem	120:-
Manchettknappar KA	150:-
KA 2 Idrottshistoria	
Nattlig patrullorientering	30:-
Eskil Nyström och Marinens Hemvärnsmusikkår	
Kassett	60:-
Vykort Kungsholms fort (4 st)	10:-
Vykort Rosenholm (3 st)	10:-
CD Karlskrona Kustartilleriregemente	100:-

Ring kassören Sune Persberg för beställning
telefon 0455-274 56

Varorna levereras, när betalning skett.

Om varorna skickas tillkommer porto minst 20 kronor.

Postgiro: 98067 -2

Bankgiro: 5584-9483

Bildhäfte om KA 2 förläggingsplatser

Häftet kostar 60 kr och vill Du ha
det hemskickat tillkommer porto
om 10 kronor.

Du kan beställa genom att sätta in
70 kr på postgiro
97 05 88-0

**KA 2-boken kostar
200 kronor plus
porto 60 kronor**

**Gräsvik och dess historia
Boken kostar 60 kronor**

F

P. Lyh

Kustposten 70 år

I år är det 70 år sedan Kamratföreningens första tidning kom ut. Ja, den hette inte då Kustposten utan helt enkelt Medlemsblad för KA 2 Kamratförening. Under de första åren kom tidningen ut med 2 nummer 1937, 1 nummer 1938 och 4 nummer 1939. Från och med nr 2 detta år var tidningen gemensam för KA 2 Kamratförening och regementet KA 2 med KA 2 förströlsedetalj som ansvarig för tidningen.

Under 1940 kom tidningen ut med inte mindre än 28 nummer och detta har sin förklaring i att beredskapen kanske var som intensivast just då, framför allt efter tyskarnas ockupation av Danmark och Norge. Fr.o.m. nr 12 detta år har namnet Kustposten etablerats och tidningen får sitt nuvarande utseende, även om förstasidans färg varierar.

Åren 1941 - 1943 är tidningen gemensam för KA 2 och KA 3 och respektive regementes kamratförening. 1941 kommer 14 nummer, 1942 kommer 16 och 1943 10

1944 är Kustposten ett organ enbart för KA 2 och dess kamratförening och samma år förhållandet för 1945. 10 respektive 5 nummer utkommer.

Efter kriget blir Kustposten ett renodlat organ för KA 2 Kamratförening och fr.o.m. 1948 har tidningen det utseende den har i dag.

Åren 1946 - 1972 kommer Kustposten ut med endast ett nummer per år och detta kommer alltid inför årsmötet i juli

1973 - 1987 ökas utgivningen till 2 nummer per år, ett i juni och ett till jul.

Från 1988 utges Kustposten med 4 nummer per år i mars, juni, september och december.

Från start fram till slutet av 1980-talet förekommer annonser i stor utsträckning. Vi ser en kraftig nedgång under 1980-talet och i dag är annonserna helt borta.

Ett stort antal redaktörer har genom åren verkat i tidningen. Från 1946 till och med 1963 var redaktörsjobbet en del av regementsadjutantens arbetsuppgifter.

Så här ser redaktörslängden ut:

1937 - 1939 Sture Lindahl,
Carl Holmberg (red på Blekinge Läns Tidning) och flaggkorpral Gerbro

1940 Finn Svenonius, flaggkorpral och sedermera fänrik, som var chef för KA 2 förströlsedetalj

1941 - 1942 Furir Olle Ekström vid förströlsedetaljen

1943 Värnpliktige Nyquist vid förströlsedetaljen

1944 - 1945 var ett stort antal redaktörer inblandade, nämligen korpralerna S Mattsson och Arvid Höglund, den sista redaktör vid Sydöstran, värnpliktige Hogestad och Hultman. Furiren Olle Ekström återkommer i slutet av 1945 och fungerar även 1946.

Så följer ett antal regementsadjutanter, nämligen

1947 - 1949 Hans Blenner

1950 Arne Widner

(regementsstabschef)

1951 - 1952 Bertil Runberg

1953 Sture Lindberg

1954 - 1955 Björn Magnusson

1956 - 1957 Arne Lundell

1958 återkommer av någon anledning värnpliktige Ingemar Hultman

1959 Lars Hansson

(sedermera regementschef)

1960 Per-Christian Bohlin

1961 Pererik Lindahl

1962 Svante Kristensson

1963 Rolf Sahlén

1964 tillträdde Bengt Jacobsson och han behöll jobbet t.o.m. nr 2 1992, ett oslagbart rekord.

Sedan nr 3 1992 har under-tecknad fungerat som redaktör med Dag Åshage som ansvarig för den grafiska formgivningen och layouten.

Olle Melin

Styrelsen på Skönstavik

Så här såg det ut, när styrelsen sammanträdde i det nya klubbhuset på Skönstavik den 10 augusti.

Från vänster hedersledamoten Gustav Karlsson (delvis skymd), suppleanten Erling Holmberg, klubbmästaren Lars Iger, ledamoten Göran Göransson, ordföranden Per Engkvist, vice ordförande och sekreteraren Kent Alritzson, vice sekreteraren Yvonne Wirbrand och kassören Sune Persberg.

Redaktören Olle Melin stod bakom kameran. Styrelsen planerar att hålla klubblokalen öppen någon kväll i månaden, då medlemmarna kan titta på bilder, föremål eller bara träffas över en kopp kaffe. Om detta återkommer vi.

Olle Melin

KA 2-are i räddningsinsats

Tidningsklippet, som Du ser, visar ett reportage i en Simrishamnstidning (ev Ystads Allehanda) från 1954, då två kända KA 2-are, Nils Avendal och Stig Olofsson (ägare till klippet) tillsammans med två värnpliktiga räddade en ung grabb, som fallit i hamnen, från att drunkna.

Jag har via olika befolkningsregister försökt få fram var den räddade pojken finns idag, men ansträngningarna har varit förgäves.

Olle Melin

Torumskär

en gång plats för minspärtruppen på Östra Hästholmen är ändå mest känd som platsen för grundstötningen av den ryska ubåten U 137 i oktober 1981.

Nu finns på ön en minnestavla och en skylt, som anger att parkeringsförbud för ubåtar gäller.

I augusti i år sattes dessutom ut ett Col-dinerkors på platsen för grundstötningen. Tyvärr har jag inget kort på detta kors.

Olle Melin

Foto: Gunnar Medemyr

Våra gamla befästningar

Minstationen på Östra Hästholmen

Foto: Olle Melin

Ar 1936 påbörjades anläggande av ett lätt batteri om två pjäser 57 mm kanon m/1889 på Killeberget på Östra Hästholmen, batteri Torumskär. Pjäserna var från början placerade i öppna värn, men byggdes i bunker 1940. Batteriet var kvar i organisationen t.o.m. 1955.

Minstation Östra Hästholmen

På Torumskär strax utanför Killeberget anlades en minstation 1940 och minspärtruppen fick namnet Östra Hästholmen. Några år efter batteri Torumskärs nedläggning flyttades minstationen till f.d. 2.pjäs i batteriet och bunkern byggdes om till minstation.

I samband med ubåtsjakterna på 1980-talet och utbyggnad av kustartilleriets ubåtsjaktssystem, Kafus, försågs stationen med radar, slingor, TV-kameror och hydrofon och kom att vara en viktig länk i ubåtsjaktssystemet i Karlskronaområdet. Detta gjorde, att stationen blev kvar efter nedläggningen av KA 2 och nu i malpåse under Amf 1.

Sedan något år tillbaka har stationen utgått, men är helt intakt vad gäller utrustning.

Minstationsutrustningen har varierat och den sista var instrumentering M 4 och i sjön låg mina K 10.

Nu finns förslag om, att stationen med utrustning skall bevaras för framtiden och förklaras som statligt

M4-instrumentering M 4 och periskop

Antennmast

byggnadsminnesmärke. Förslag till regeringen lämnas i höst och det finns stora chanser, att det går igenom, eftersom ingen minstation i övrigt är bevarad i Karlskronaområdet. Den enda bevarade stationen finns på Grimskär utanför Kalmar.

Mannen bakom förslaget är utan tvekan f.d. KA 2-aren Gunnar Medemyr, som starkt pläderat för bevarande framför allt hos Riksantikvarieämbetet och dess handläggare Robert Bennet.

Och den nystartade minklubben står beredd att börja visa anläggningen för allmänheten.

Minstationen är extra intressant, eftersom den ligger alldeles intill platsen för U 137 grundstötning. Detta torde dra extra besökare.

Olle Melin

Ra 806, plott m.m

Kommandoplatsen till gamla batteri Torumskär med provisoriskt radarstativ

SBM-anläggningar på väg till Statens fastighetsverk

I september 2003 blev ett antal anläggningar i Blekinge skärgård statliga byggnadsminnen (SBM).

Dessa är:

Ellenabbsfortet, Aspö

Batteri Ellenabben, Aspö (delar av)

Kustspaningsradarstation Gruvan, Aspö

Batteri Jutudden, Aspö

Batteri Stenbrottet, Tjurkö

Ellenabbsfortet

Batteri Ellenabben 1

*Batteri Ellenabben
s-platsen*

Gruvan, radarantenn

Gruvan, radarrummet

Batteri Jutudden, pjäsplats 2

Stenbrottet, kommandoplats

Batteri Stenbrottet 1920

Under sommaren har ett arbete genomförts i syfte att låta fastigheterna övergå från Fortifikationsverket till Statens fastighetsverk. Inblandade har också varit Riksantikvarieämbetet och Marinmuseum. Den sistnämnda myndigheten har att ansvara för materielen i anläggningarna.

Arbetet har också syftat till att beräkna kostnader för övertagandet och föreslå åtgärder för att göra anläggningarna publika.

Västra Hästholmen, batteri H 2, 4 pjäser

Utöver ovan angivna anläggningar tillkommer för Karlskronaområdets del minstationen på Östra Hästholmen (se särskild artikel) och Västra Hästholmen, som redan står under

Fastighetsverkets förvaltning.

Även anläggningar i andra delar av landet har utretts. Ingen av dessa liksom Östra och Västra Hästholmen ännu inte byggadsminnen.

Västra Hästholmen, batteri H 1 2.pjäs och kommandoplatz batteri H2

Det är ett omfattande arbete, som måste genomföras, innan anläggningarna kan bli publika.

I korthet kan följande åtgärder anges:

Ellenabbsfortet bevaras exteriört. Taket tätas och fortsatt uppröjning sker. De kvarvarande 57 mm pjäserna restaureras.

Vid batteri Ellenabben bevaras Eldledningsplats 2 vid Aspö skola, som tillförs viss organisationsbestämmande materiel från mätstationen på Bollö. 1.pjäs bibehålles i orört skick. Åtgärder vidtas för att göra anläggningarna publikvänliga.

Radarstationen Gruvan fordrar viss bergtätning och skrotning. I övrigt fordras endast smärre åtgärder.

Området vid batteri Jutudden röjs, vissa reparationer i bunkrarna sker och en pjäs återställs i en av bunkrarna.

Vid Stenbrottet på Tjurkö sker uppröjning vid batteriplatz och kommandoplatz i syfte att åskådliggöra batteriets funktion.

På Östra Hästholmen efordras anläggandet av cirka 50 meter väg.

Åtgärderna på Västra Hästholmen är synnerligen omfattande. Här måste beslut tas hur stor del av anläggningen, som i framtiden skall visas.

Olle Melin

Foto: Olle Melin

Pegeln på Kungsholmen

På Södra verket på Kungsholmen står ett litet rött hus med ett antal vita knutbräder. Det är ett av landets, vad jag vet, tre pegelhus och det är pegeln i huset, som mäter vattenståndet i Karlskrona, vilket vi då och då hör i radions väderleksrapporter.

SMHI (Statens meteorologiska och hydrologiska institut) mäter vattenståndet i havet på 20 olika platser runt den svenska kusten, från Kalix i norr till Kungsvik strax söder om Strömstad i väster. Från vissa stationer finns mycket långa mätserier. De äldsta mätningarna började redan 1774 i Stockholm.

Uppgifterna om vattenstånd används i många sammanhang, t.ex. för sjöfart, byggande vid vatten, beräkning av landhöjning och för klimatstudier.

I stationens tunnel finns en automatisk registrerande vattenståndsmätare, som med hjälp av en flottör registrerar vattenståndet och sänder data till SMHI direkt via telenätet en gång i timmen.

De 20 platser i landet, där mätning sker är (understrukna stationer förekommer i väderleksrapporten): Kalix, Furuögrund, Ratan, Skags udde, Spikarna (Sundvall i rapporten), Forsmark, Svenska Björn, Stockholm, Landsort, Marviken, Visby, Ölands norra udde, Oskarshamn, Kungsholmsfort (Karlskrona i rapporten), Simrishamn, Klagshamn, Viken, Göteborg, Smögen och Kungsvik.

Olle Melin

Foto: Olle Melin

Pjäskrotning

I augusti påbörjades skrotningen av 2. Och 3.pjäs i batteri Ellenabben på Aspö. Kvar blir 1.pjäs och eldledningsplatsen vid Aspö skola, vilka är byggnadsminnesmärken och ska bibehållas i ursprungligt skick för att kunna visas för allmänheten och påminna om den period i vår historia, som kallas Kalla kriget.

De pjäserna, som nu skrotas, är de sista som försvinner. Av de 21 pjäser, som fanns inom BK/KA 2 finns alltså 1.pjäs kvar på sin grupperingsplats omedelbart söder om Ellenabbsfortet. En pjäs ur batteri Ystad 2 finns på Beredskapsmuseet utanför Helsingborg.

I höst kommer också mätstationen på Bollö och lasermätstationen vid Hytterna på Aspö att skrotas. Viss materiel kommer dock att flyttas till Eldledningsplatsen vid Aspö skola.

Olle Melin

Foto: Olle Melin

Eldrör och laddningsanordning bortlyfta

Lars-Ingemar Jönsson till höger med medarbetare

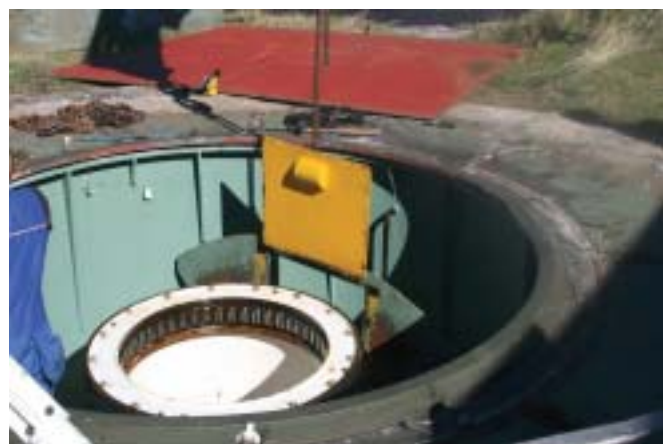
Pansarkupolen vid 2

Pansarkupol, maskeringshuv och plåt över den tömda pjäsbrunnen

Här pågår förberedelser för lyft

Plattfornen i tornet lyfts

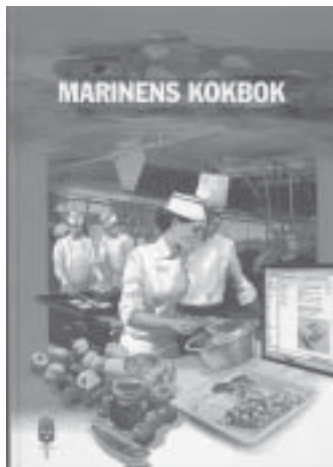
Lärobok i sjömanskap

När jag började vid kustartilleriet 1959, hade vi ett ämne som hette Sjömanskap. Jag minns att jag lärde mig ett antal knopar och att ro i tiohuggare. Så småningom gick jag båtkurs och jag minns ännu Boutakoffs dubbla gir, även om jag därefter aldrig behövt använda mig av den. Allt stod att läsa i "Lärobok i sjömanskap" för marinen, 1954 års upplaga. Den boken var uppställd i paragrafer och försedd med bra illustrationer, dock endast i svart-vitt. Nu, drygt 50 år

senare, har en ny "Lärobok i sjömanskap" utkommit (2007 års upplaga). Boken är utgiven av Försvarsmakten och där av Sjöstridsskolan i Karlskrona. 2007 års upplaga är en omfattande, välillustrerad bok, som ger oss de flesta konster i att tjänstgöra ombord på fartyg och båtar. Många bilder, de flesta i färg, förhöjer bokens värde. Ett tiotal författare med bakgrund i marinen ligger bakom texterna. En synnerligen värdefull bok för alla sjöintresserade människor.

Marinens kokbok

För ungefär ett år sedan fastställdes "Marinens kokbok" också den producerad vid Sjöstridsskolan och dess intendentur-enhet (f.d. Marinens Intendenturskola, MintS). Här finns allt från festmåltider till vardaglig husmanskost. När jag satte mig att bläddra i boken letade jag efter några klassiker, som jag minns från min värnpliktstid. Några fanns med och några saknades. Tisdag middag serverades i regel soppa och en vanlig sådan var Hotch-

Potchsoppa, som jag aldrig riktigt förstod, vad det var. Hade lunchen samma dag bestått av blodkorv, som tyvärr på KA 4 serverades utan stekt fläsk, så kunde man dock äta sig mätt den goda äppelkakan efter middagen. Dessa två förstnämnda klassiker saknas och kanske får dagens värnpliktiga inte njuta av dessa. Men saftkräm och lapskojs serveras tydligen ännu. Lapskojsen var en fasa de dagar, vi skulle ut på heldagsövning. Då fick vi den som förstärkt frukost kl 0630, när aptiten var som sämst. Trots torrskaffning var man störlustig vid hemkomsten till middagen. När efterrätt gjord på saft serverades, gällde det att kolla om mjölk fanns framsatt. Fanns det, då var det kräm, annars var det soppa. Skämt åsido!, som slaktaren sa. Läser man boken, så frapperas man av, vilken otroligt bra mathållning vi har i den svenska marinen. Och detta är nödvändigt för trivseln ombord och ute på isolerade förläggingsplatser. Kockar är ju också den enda värnpliktskategori, som jobbar skarpt från första övningspasset.

Marinmuseum

Den 28 juni i år var det tio år sedan HM Kung Karl Gustaf XVI invigde nya Marinmuseum på Stumholmen i Karlskrona. Till tioårsjubileet har museet gett ut en bok med den enkla titeln "Marinmuseum", men har lagt till *tapperhet, ömhet, manlighet och dygd*. Det är en synnerligen påkostad och vacker bok, där alla kapitlen är skrivna av medarbetare vid museet – Ann-Britt Christensson, publikansvarig – Stefan Lundblad, intendent – Ingrid Hall Roth, museichef – Fredrik Karlsson, museipedagog. Varierande innehåll, välskrivna kapitel i olika ämnen och ett rikt bildmaterial gör boken synnerligen läsvärd.

Boken kan erhållas från Marinmuseum till det facila priset av 125 kronor.

Sjömärken

En efterlängtat bok för alla fritidsbåtägare, kulturintresserade och sjöfarare har utkommit: "Sjömärken – vägvisare och kulturminnen".

I tre års tid har författaren Johnny Söderlund på uppdrag av Statens maritima museer och Riksantikvarieämbetet inventerat och dokumenterat hundratals fasta sjömärken i svenska farvatten. Många har han fångat med kameran från sittbrunnen i sin kajak.

Boken bygger på genomgång av sjöfartslitteratur från Johan Månssons Sjöbok från 1644 till Svensk Lots på 1950-talet.

I dag används GPS för navigering, men förr användes sjömärken av olika slag. Båkar, kummel, fläckar, rösen, stänger har i århundraden fungerat som navigationshjälpmedel. T.ex. har Tryggö rös vid inloppet till Sotenkanalen funnits i cirka 4 000 år. Kyrktorn, träd (t.ex. Flakeken på Aspö), hus – ja de flesta kännemärken har använts. I Karlshamns skärgård fanns en dassdörr, som användes. När en ny husägare rev dasset, blev det kraftiga protester från fiskarna, som förlorade sitt märke.

Boken innehåller 280 foton och beskriver 429 sjömärken från Svinesund till Haparanda.

Vill Du köpa boken till förmånspris, kontakta:

Johnny Söderlund

Nyebergsvägen 8

523 93 MARBÄCK

0321-20312, 0706-940566, johnny@ueab.net

Priset är 175 kronor inklusive porto

Svenska borgar och fästningar

Leif Törnquist är för många i kustartilleriet känd som tidigare ordförande i Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund och mångårig ordförande i Svenska officersförbundet. Leif är huvudförfattare till boken "Svenska borgar och fästningar – en historisk reseguide", som i sommar utkommit på Medströms bokförlag. Det är ett synnerligen vackert och påkostat verk, som landskap för landskap beskriver landets äldsta försvarsborgar fram till dagens hypermoderna anläggningar som t.ex. Musköbasen.

Kustartilleriet och dess föregångare är självklart rikt representerat.

Huvuddelen av bokens alla foto är tagna av fotografen Malin Gzelius och hon har åstadkommit ett enastående resultat.

Förutom Leif Törnquist finns det 8 övriga författare, bland dem Lars Ericson Wolke, professor vid Försvarshögskolan.

Det rika bildmaterialet, de kärnfulla texterna gör boken synnerligen läsvärd. Den kan självklart också användas, när man själv gör en resa bland alla de kulturminnen, som våra borgar och fästningar utgör.

Svenska marinens högre chefer

Rune Kjellander är pensionerad överstelöjtnant vid Svea Livgarde. Han har tidigare gett ut två biografiska verk – "Kungl Krigsvetenskapsakademien. Biografisk matrikel med persongalleri 1795-1995" samt "Sveriges regementschefer 1700-2000. Chefsbiografier och förbandsöversikter".

Hans tredje verk heter "Svenska marinens högre chefer 1700-2005". Boken utgör en synnerligen värdefull uppslagsbok för den, som vill studera marina chefer, kommandör/överste och högre. Ja, en och annan kommandörkapten/överstelöjtnant har också kommit med. Till detta kommer en presentation av Kungl Örlogsmannasällskapet med samtliga ledamöter och samtliga ämbetsmän 1771-2005. Så gott som alla i biografien finns på foto. Förordet är skrivet av förre Chefen för marinen, amiral Per Rudberg och jag citerar hans avslutande ord:

Förhoppningsvis kan detta verk, förutom att vara en kunskapskälla för redan intresserade, även leda till ett större intresse för en väsentlig del av vår historia. Kan det också leda till en önskan att fördjupa kunskapen om människorna bakom historien saknas ingalunda litteratur härom.

Olle Melin

Våra sjögående trotjänare

Mintjänst när förra seklet var ungt

Så här kunde det se ut, när kustartilleriet minerade. Bilden är troligen från något av de första åren på 1900-talet och i centrum ses Ångkranpråm nr 4, byggd 1893 för flottans fasta minförsvar, överförd till kustartilleriet 1902 och utrangerad omkring 1930. Från 1920 kallades hon minutläggare.

Bakom Mul 4 syns kabelbåten *Läggut*, sjösatt 1885. Hon skrotades 1933 och hade dessförinnan döpts om till vedetbåt med beteckningen Vb 43.

Båten framför kan jag inte identifiera, men bakom *Läggut* syns minarbetsbåtar av olika slag, s.k. motor- och roddsofior.

Bilden kommer från förre flaggfurirens Hilmer Anderssons samlingar.

Olle Melin

Efterlysning

På 1980-talet byggde Karlskronavarvet ett antal minarbetsbåtar i plast (motorsofior). Jag saknar tyvärr bild på en sådan och efterlyser nu bland läsarna en sådan. Om Du har ett sådant foto, vill jag gärna låna det för avbildning.

KA 2-minörer och maskinister på återträff

När KA 2 sattes upp den 1 januari 1902 utgjorde stommen artillerister från Kongl Karlskrona artillerikår och minörer från Flottans fasta minförsvar, d.v.s. de kontrollerbara mineringar, som låg utlagda i ett antal viktiga inlopp. Fasta minförsvaret var en egen organisation inom flottan åren 1888 – 1901, men redan på 1870-talet lades de första mineringarna ut.

När KA 2 sattes upp, fanns minörerna på de två minkompanierna (MK), 2.MK och 4.MK, vilka 1917 bytte namn till 6. respektive 7.minkompaniet. År 1905 byggdes KA 2 båda ytterförläggningar Almö och Aspö Mad, där 6. respektive 7.minkompanierna hade sin hemvist. I början av 1930-talet lämnade minörerna Aspö Mad, som blev ytterförläggning för luftvärnsutbildningen och verksamheten koncentrerades till Almö, vilken i sin tur lämnades 1952, varefter minörerna fram till KA 2 nedläggning den 31 oktober 2000 hade Kungsholmen som sin bas. 1944 slogs kompanierna samman till 12.kompaniet Namnet Minutläggningsdivision (Muldiv) etablerades 1956

År 1902 övertog man också Fasta minförsvarets gamla ångkranpråmar, som var byggda på 1870-talet. De två sista minutläggarna vid KA 2 var Mul 13 Kalmarsund

Mul 13, Kalmarsund

och Mul 18 Öresund. Mul 18, som numera heter Fårösund, är byggd 1956 och fortfarande aktiv i flottans 3.sjöstridsflottilj, medan Mul 13 sedan några år ingår i museifartygen vid Maritiman i Göteborg.

Utvecklingen på minor och fartyg/båtar sedan 1902 är helt enorm, från de gamla ångkranpråmarna till dagens stridsbåtar och från tunga hornminor med enorma kabelsystem till dagens offensiva minvapen.

Ett stort antal fartygs och båttyper har funnits vid KA 2 och det var minörerna, som var fartygs- och båtchefer. En legend i Karlskrona skärgård var utan tvekan Bore, som gick traden Karlskrona – Aspö – Kungsholmen åren 1910 –1966. De fyra veteranerna på bilden har alla varit fartygschefer på Bore under någon period.

Tre f.d. anställda vid Muldiv KA 2, Jan-Erik Holmberg, Gunnar Medemyr och Ulf Sejlert, tog våren 2007 initiativ till en återträff med f.d. anställda vid Muldiv och dess föregångare. Ett 100-tal namn förtecknades och till återträffen kom 43 ”föredettingar”. En kamratförening

Aspö Mad

Almö

Mul 2

Dävertfällning Mul 9

Deltagarna samlade. Foto Olle Melin

*Fyra veteraner. Från vänster
Birger Svensson 81, Thure Larsson 89,
Börje Alphed 87 och
Lennart Nilsson 80. Foto Olle Melin*

Bevakningsbåtar och 200-båt

bildades och förutom träffar har man börjat samla in foto, föremål m.m. för att på sikt kunna ställa ut i lämplig lokal. Totalt bör mellan 400 och 500 anställda passerat KA 2 minförband

Den 14 juli samlades deltagarna i Karlskrona och efter ett kort sammanträde gick färden till Kungsholmen för en rundvandring, för kaffe men framför allt för att minnas och berätta historier.

Inför årsmötet i oktober ska Kamratföreningen och den nybildade föreningen ta upp frågan om samarbete i olika former.

Olle Melin

Foto ur KA 2 fotoarkiv

Bore

Stridsbåt H

Kungsholmen. Foto. Peter Nilsson

Var det en ubåt?

Hösten 1972 deltog jag vid en repövning vid KA 2. Jag tillhörde ett rörligt 15,2 cm batteri och vi var grupperade på Torhamns udde. En natt hade vi vid 4.pjäs vakten. Pjäschef var överfurir Hans Berg och pjäsplutonchef var Christer Erlandsson från Emmaboda och honom kände jag sedan tidigare. På morgonen, då jag hade vakten, var vi överens, att jag skulle fortsätta, medan de övriga i bemanningen åt frukost.

Vår pjäs var grupperad längst ut på udden och jag var således ensam på platsen. Jag måste ju fördriva tiden med något och att blicka ut över havet en härlig höstmorgon kan ju också vara något.

Helt plötsligt fick jag se något, som jag inte kunde begripa. Jag såg något, som jag tolkade som periskopet på en ubåt, ja inte bara periskopet utan också en del av tornet, kanske rörde det sig om en halv meter.

Vår pjäs var grupperad cirka 200 meter från

strandkanten och jag bedömde avståndet till siktat föremål till cirka 1 000 meter.

Nu började de övriga återvända och så även pjäschefen. Jag minns mycket väl det samtal, som utspann sig

”God morgon Palmegren, allt väl?”

”Allt under kontroll så när som på en och annan ubåt, som smyger omkring”

”Ubåt???”

”Ja, om Du tittar där borta, så syns lite av periskopet och det var en vit strimma på vattenytan”

Jag minns också, att det var två eller möjligen tre man ur pjäsbemanningen, som upptäckte föremålet, innan det helt försvann.

Kan det ha varit så, att det var ”den lede fi”, som var på svenskt vatten?

Olof Palmegren

Till flydda tider återgår...

Denna gången återger Kustposten ett antal äldre bilder från Kungsholmsfort, fortet som ännu idag är bemannat och har så varit i 327 år.

Olle Melin

Här ser vi Kongl Carlskrona artillerikårs officerare samlade i fortparken någon gång kring år 1900

Pjäsbemanning på Linje VI i början av 1900-talet

KA 2 underofficerskår i fortparken omkring 1910

Båthamnen från Donjonen 1920. Observera 24 cm kanonerna på Linje IV

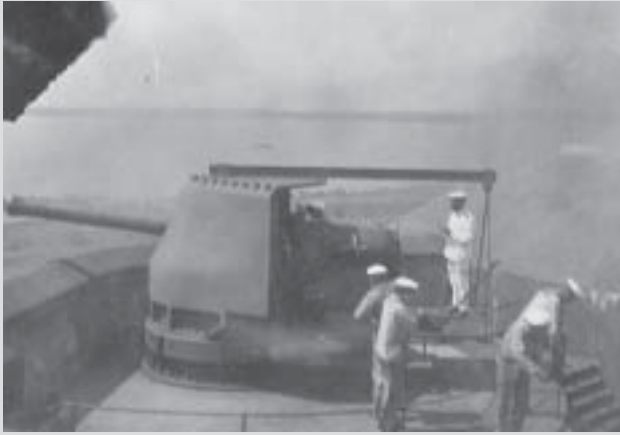
Valvet på insidan Linje VV. OBS antalet stenar = antalet bokstäver i Kungsholmen. Kortet är taget 1920 och då hette kommandanten Fredrik von Otter (på bilden).

Övning på Linje VII tidigt 1900-tal

En stilla poker i underofficersmänsen 1910

Eldgivning från batteri K 2 Linje I 1920

Här firar KA 2 25-årsjubileum någon gång sommaren 1927. Många människor hade sökt sig till fortet denna dag

Sällskapsrummet i officersmässen på 1930-talet

Transportbåten Kungsholmen I lägger till vid Linje VII. Hon döptes senare om till Västra Hästholmen, men kallades i regel Mona-Lisa

Civilarbetare på Kungsholmen något av 1900-talets första år

Järnvägen på Kungsholmen, som gick från Norra redutten och söderut

Östra befälshuset någon gång på 1940-talet. Här bodde ett antal underofficersfamiljer och huset blev sedermera sjukavdelning och förläggning för underbefäl. Huset brann 1966 och revs 1979

Batteri K 1 med självsänkande 24 cm kanoner Linje I någon gång på 1930-talet

Södra befälshuset på 1920-talet. Lägg märke till den pampiga verandan. Den saknar vi i dag.

Det där med titlar

Tack vare den senaste befälsreformen har antalet titlar avsevärt reducerats. Förr i världen fick i varje fall kustartilleriets instruktörer lägga ned mycket tid på att lära ut den enorma flora av titlar, som dolde sig bakom uniformer och gradbeteckningar. På de flesta människor gjorde det hela ett löjligt intryck. Ibland dök det upp titlar, som man absolut inte förknippar med militär verksamhet. En sådan var väl titeln förvaltare.

I början av 60-talet hade jag blivit uttagen till en kurs i Frankrike. Utanför Paris hade vid denna tid svenskt föreningsliv skaffat sig en kurslokal av ovanligt slag. Det var ett gammalt jaktstolt, som inköpts av svenska staten, La Brevière. Här ordnades kurser för både svenskar och andra nationaliteter, korta kurser och långa, allt för att höja intresset för internationella frågor hos föreningsfolk i Sverige.

Själv deltog jag i en kurs anordnad av LO och TCO i Sverige och jag representerade Svenska Underofficersförbundet. Detta gjorde jag tillsammans med FÖRVALTARE Mohall, som just blivit utnämnd till ombudsman i nämnda förbund. Kursen omfattade föreläsningar, grupparbeten och uppspel dagarna i ända, det mesta tolkat till svenska. Jag trivdes som fisken i vattnet. Den internationella atmosfären var spännande och det gamla slottet andades fransk förnämlighet och dådkraft. Om det sistnämnda vittnade en massa jakttroféer, hjortar, rådjur och vildsvin, som glodde anklagande på oss från väggarna. Under kriget hade slottet inrymt en tysk divisionsstab.

Nu kommer titelfrågan åter in i historien. En kväll satt vi i allsköns ro och pratade med en av dagens föreläsare, en engelsman. Det var ett medryckande föredrag, som gett oss mycket information om engelsk och fransk fackföreningsrörelse och om dåtidens läge på arbetsmarknaden.

Min underofficerskamrat Mohall hade händelsevis ta-

git fram sitt pass och viftade med detta. Engelsmannen blev intresserad, tog passet och började läsa. Titeln förvaltare fångade hans uppmärksamhet. Någon i sällskapet översatte ur en ordbok; ”förvaltare = tjänsteman på gods eller större gård”. Längre hann man inte, förrän Mohall avbröt honom. Med förvaltare menades en militär grad. Detta förbryllade engelsmannen. ”Jodå”, förklarade Mohall, ”förvaltare är en militär titel, den högsta underofficersgraden”. ”Är Du militär”, sporde vår engelsman förvånad? ”ja”, svarade Mohall, inte utan en viss stolthet, ”jag är underofficer – warrent officer – vid det svenska pansarvapnet”.

Nu blev engelsmannen helt förändrad. Den annars lugne och nästan sävliga mannen förvandlades på ett ögonblick till en furie. Vilt fäktande med armarna och högröd i ansiktet skrek han ut sitt budskap; ”inte visste jag, att det fanns militärer här. Då hade jag aldrig kommit hit. Jag trodde, det var riktigt folk här, människor som arbetar och inte parasiter”.

Vi hade träffat en verklig militärhatare och den stackars Mohall stoppade ned sitt olycksaliga pass igen. Någon försökte förklara för mannen, att det kanske var skillnad på militärer i England och i Sverige. ”Militärer är sig lika över hela världen”, skrek han, ”de uträttar ingenting, fjantar bara omkring i fina uniformer och kostar pengar. Ock förresten”, lade han till, ”när det sedan blir krig, då klarar de sig inte, utan då kallar de in oss civila för att reda upp det hela”.

Kvällen blev lite avslagen och vi bröt upp, både förvaltaren och jag. Konstigt nog kände jag inget behov att informera engelsmannen om, att även jag hörde till de föraktade. Hade jag då varit lika klok, som jag sedermera blev, kunde jag sagt ungefär så här till den arge engelsmannen: ytterst få krig har startats av soldater, däremot har alla krig avslutats av soldater.

Kjell Silverbark

Reklam anno 1960-talet

När jag gick Sjökrigsskolan 1960-62 hade vi i högre kursen som taktiklärare dåvarande kaptenen Torbjörn Ottosson. Vad jag minns, var han samtidigt igång med

diverse reklamaktiviteter i syfte att öka rekryteringen till vapnet.

Reklambroschyrer i dåtidens modernaste design, rekryteringsfilmer, där vår kurs fick agera, rekryteringsföremål som tändsticksaskar, cigarettändare m.m. var några av de aktiviteter, som förekom. Många minns kanske den då uppseendeväckande bilden med en röd ros i mynningen på ett eldrör.

Ett antal vykort med motiv från kustartilleriet var en del av kampanjen, vykort som för länge sedan fallit ur minnet.

För en tid sedan fick jag av vår medlem

Lars Oscarsson i Jönköping två gamla vykort och dessa blev ett kärt återseende.

Det fanns flera motiv och kanske har någon läsare ett sådant kort. Om det finns, vill jag gärna låna för avbildning.

Olle Melin

Porträtt och blodflöde

De "rörligas" museum på Aspö har mycket sevärt. Allt är inte bara kanoner, fordon och instrument. Museets porträttgalleri är också mycket gediget och väl värt en stunds betraktande. Det är inrymt i den s.k. ordersalen, ett rum som ännu andas allvar och värdighet med sitt tunga ekbord och sina välsvarvade stolar. Här samlades regementets chefer för att från sin överste motta information och order. Möblemanget är lika gammalt som regementet.

Från väggarna blickar de ned på oss, KA 2:s regementschefer, de första i olja och resterande i enklare fotoramar. De flesta har tagit på sig högtidsdräkten med epåletter, medaljer och kraschaner. Alla ser stränga och bistra ut, säkert tyngda av sitt höga uppdrag.

Från det där med högtidsdräkt finns ett markant undantag – överste Alf Nyman, regementschef mellan åren 1943 och 1947. Frånsett några enkla ordensband har han inga prydnader. Han är avbildad i sin vardagsuniform, daglig dräkt kallades den. Läderkopplet ser t.o.m. slitet ut. Han tittar inte ner på betraktaren som de andra, men likväl får man intrycket, att här är en man avbildad, som kunde sitt jobb, som krävde mycket, men som även kunde uppmuntra och berömma och som också kunde åstadkomma lite humor mitt i allt allvar. Kanske följande lilla historia vittnar om detta.

Förr i världen hade man s.k. kuppövningar på KA 2.

Det var mycket allvarliga historier. Plötsligt avbröts vardagsrutinen, alla invanda rutiner övergavs som genom ett trollslag. Folk väcktes mitt i natten för att samlas på uppgjorda platser. Bilar och båtar ilade iväg för att hämta och placera ut vakter på viktiga ställen. Instruktioner bröts och lästes, ammunition delades ut, vapen laddades. Hjälms, gasmask, mattor och vattenflaska blev nödvändiga följeslagare för den enskilde. Ett tungt allvar vilade över det hela. Högre chefer beredde sig på att skälla på underordnade och dessa förberedde sig för att motta detta skäll.

Ute på Rosenholm, som vid den tiden mest innehöll skjutbanor och förråd, placerade man ut en vaktpost med uppgift att bevaka ett särskilt viktigt förråd. Det var en helt ung man, en man som tog sin nyvunna tjänst på allvar. Hans gevär var laddat med sex patroner och hans bajonett var påsatt.

Vid sitt tredje pass den här dagen hade det börjat skymma, ett förhållande som gjorde honom ytterligare vaksam. Detta visade sig befogat, för plötsligt blir han överfallen bakifrån. Ett tumult uppstår och i detta kommer hans bajonett till användning. Han stöter den i angriparen, som ögonblickligen förvandlas till en ymnigt blödande, försvarslös fiende.. Det visar sig nu, att denne är en ambitiös stridsdomare, som ville testa postens reaktionsförmåga. Nu fördes offret raskt till sjukhus, för övrigt av sin bataljonschef personligen. Denne gamle soldat, som nu skådade blod för första gången, blev mycket tagen av händelsen. Stridsdomaren var för övrigt en av hans officerare.

När överste Nyman fick rapport om händelsen ställde han endast frågan; "Gjorde han rätt enligt reglementet"? "Hurså", sporde den skadade. "Ja", sade Nyman, "vred han om bajonetten"?

Reglementet avser säkert RMS – reglemente för marinens skytteförband – och föreskrevs ungefär följande: Sedan bajonetten instuckits i fiendens kropp, bör den omvridas för att ytterligare öka verkan.

Kjell Silverbark

Bornholm, Öste var mötesplatse Nordiska Militära K

Förbundsordföranden Sune Birke framför de svenska deltagarna.

Kransnedläggning vid monumentet för omkomna sjömän.

Överste Bjarne G. Bagge överlämnar minnesplakett till vice borgmästaren Bjarne Kristiansen.

Det XXXI Nordiska Militära Kamratmötet 2007 ägde rum den 14 – 16 juni på Bornholm i Danmark. Vi landsteg i Rønne på kvällen den 13 juni efter en fin överfart med Katamaranen H/F *Villum Claussøn*. Varefter färden gick vidare till Almedalens kasernby ett par kilometer från Rønne. Vi kan konstatera att det danska värdskapet fungerade mycket bra på denna underbara ö. Många har naturligtvis varit här förut, men för en del, däribland skribenten, var det premiär.

Sammanlagt var vi cirka 200 deltagare fördelade på Danmark 64, Norge 60, Sverige 45, och Finland 33. I vår svenska trupp kom endast tre från kustartilleriet/amfibiekåren, nämligen Jochen Seifert från Vapenbröderna samt KA 2 Kamratförenings Kent Alritzson och Lars Iger.

På öppningsdagen den 14 juni spelade Hjemmeværnets Musik och Tamburkorps från Roskilde. Den danske presidenten Överste Bjarne G Bagge bjöd välkomna till Danmark och förklarade Kamratmötet öppnat. Bornholms garnisons kommandant överstelöjtnant H. Fuglsang –Damgard hälsade oss välkomna till Almegårdens kasern, där flaggorna hissades på kasernens paradplats. Senare på dagen gick färden i bussar till hamnen i Rønne. Här nedlades kransar vid monumentet för minnet av omkomna sjömän under krigsåren 1939 –1945, varefter deltagarna med musikkåren i spetsen marscherade till rådhuset, där blommor lades ned vid minnesstenen för omkomna Bornholmare vid det ryska bombardemanget den 7 maj 1945. Därefter skedde samling i Rådhuset, där Landsrådets president överste Bjarne Bagge överlämnade en minnesgåva till vice borgmästaren Bjarne Kristiansen, som bjöd på förfriskningar.

På fredagen besökte vi Försvarsmuseet och Kastellet, ett mycket intressant och givande arrangemang, som verkligen uppskattades. Ett föredrag av majoren H.V. Jörgensen om den ryska ockupationen av ön under tiden 8 maj 1945 – 5 april 1946 avlyssnades med stort intresse. Senare på dagen visade Marindistriktet i hamnen i Rønne örlogskuttern *Barsø* och hemvärnsfartyget *Hjortø*, som båda hade öppet skepp ombord. Vi fick även se en uppvisning av en

Foto: Gunnar Gunnarson

Österlars Rundkyrka.

Östersjöns Pärla, Platsen för XXXI åra Kamratmötet 2007

mindre räddningsbåt med en fantastisk manöverförmåga. Dagen avslutades med firandet av den danska flaggens dag med en högtidlig gudstjänst i Sankt Nicolai Kyrkan i Rönne. Många danskar fick denna kväll mottaga flaggor i sin vackra kyrka, som nästan helt lyste i rött och vitt.. Efteråt blev det marsch till Stora Torget med musik och fanborg, där det hela upplöstes.

På lördagen blev det bussturer runt den vackra ön och dess många sevärdheter. Tyvärr började sommarens regnperiod denna dag. Färden gick först till Christianshøj i Almindingen, där Davidsstatyetten, ett ståtligt minnes märke över fyra frihetskämpar från Bornholm som miste livet under krigsåren, finns. Fältprästen Erik Thordal Jörgensen höll en kort andakt och kransar nedlades. Färden gick sedan vidare till bland annat Marindistriktets radarcentral, som bevakar både bevakar fartyg och flyg i en stor del av Östersjön, ett mycket uppskattat och verkligen högtintressant studiebesök för de flesta. Vi besökte även Bornholms Konstmuseum, en fantastisk byggnad på en sluttning mot havet. Mycket sevärt fanns att beskåda på dess innerväggar. Österlars Rundkyrka han vi även att beskåda, en mycket ovanlig form på en kyrka för våra ögon. Men mycket intressant, både ute och inne, på Hammershus fick vi se på avstånd p.g.a. regnet. Under rundturen på ön fick vi en fantastisk frukost-lunch på ett fiskrökeri i Gudhjem

Sista kvällen avslutades de fantastiska dagarna med en festlig middag i Almegårdens Gymnastiksal. När vi gick in i salen parade Gardeshusarregementets Hästsvadron och under kvällens middag spelade Hemvärnets musiker och Danska Livregementets Soldatförenings Sångkör medverkade Under kvällen blev det många tal och gåvor utväxlades i den Nordiska kamratkretsen. Nästa gång är det Sverige och Karlskrona, som gäller. Då gäller det för Flottans Män att mobilisera en stor styrka

Ett stort tack till våra Danska värdar för ett perfekt arrangemang på detta det XXXI Nordiska Militära Kamratmötet på Bornholm.

Gunnar Gunnarson

Kransnedläggning vid Davids-statyn.

Grabbarna på lucka 123, där KA 2-arna bodde. Lägg märke till alla KA-slipsar, som KA 2-arna välvilligt delade ut

Fanborgen marscherar ut från Sankt Nicolai kyrkan

*Nordiska förbundsordförande. Fr.v. Danmark Bjarne G. Bagge
Finland Errko Kajander Norge Arne Broberg Sverige Sune Birke.*

Ordföranden i Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund

I mitten av juni genomfördes det 31. Nordiska Militära Kamratföreningsmötet på Bornholm. Mötet formade sig till en imponerande demonstration av samhörigheten mellan nordiska kamrater från våra fyra länder och inte minst vår marsch genom Rønnes gator – tvåhundra man (och några damer) med musikkår och fanor väckte anklang bland allmogen.

På det mindre ceremoniella planet gavs rika tillfällen till förbrödring och tankeutbyten. Än en gång kunde vi konstatera, hur nära våra folk står varandra. Denna gemenskap är inte bara historiskt betingad, utan styrks också av ett ökande samarbete bl.a. i militära frågor. I tre av de nordiska länderna står försvarsmakten – och därmed kamratföreningarna – inför likartade problem med förbandsnedläggningar, omstrukturering och nya verksamhetsidéer. I Finland, där den historiska erfarenheten är mer dyrköpt än hos oss, ser man fortfarande försvaret av det egna territoriet som ett huvudsyfte.

Historiskt har Bornholm genom sitt strategiska läge i Södra Östersjön varit en skärningspunkt inte minst för svenska och danska intressen, men vi blev också påmind om en dramatik av senare datum, nämligen för drygt 60 år sedan. I andra världskrigets slutskede 1945 var Bornholm, återigen genom sitt läge, en viktig stödjepunkt för de tyska sjötransporter, som sedan 1944 hade evakuerat soldater och flyktingar från först Baltikum, sedan Ostpreussen och Pommern. Den tyske befälhavaren på ön hade av denna anledning order från storamiral Dönitz' sista tyska riksregering i Flensburg att inte kapitulera, förrän spelet på östfronten definitivt var slut. Han ansåg sig därför förhindrad att hörsamma den tyska kapitulationen 5 maj på västfronten – dit Danmark och därmed även Bornholm hörde – utan avvaktade slutsignalen i öster, som kom några dagar senare. Vapenvila inträdde på kvällen 8 maj.

Sovjetunionen tog detta som förevändning för, att 7 - 8 maj utan någon som helst förvarning utsätta städerna på Bornholm för ett förödande flygbombardemang och ockupera ön. De sovjetiska trupperna blev sedan kvar på Bornholm i nästan ett år. Bombardemanget skördade många oskyldiga danska civilas liv och vi hedrade deras minne med en kransnedläggning. Jag tror att denna del av Bornholms historia – i Sverige till stor del bortglömd – för oss alla var en påminnelse, om hur snabbt läget kan förändras vid ett litet hav med stora och mäktiga strandägare. Och om att Ryssland, historiskt sett, aldrig har tvekat att hänsynslöst utnyttja svaghet för att flytta fram sina egna positioner – något som vi i Sverige, som det förefaller, av bekvämlighetsskäl inte gärna vill bli påmind om.

Tillbaka till Sverige och SMKR kan jag konstatera, att en stor del av det gångna halvårets arbete inom Riksförbundet ägnats åt att definiera vår position i förhållande till Försvarsmakten. Vad menas nu med detta?

SMKR är ingen frivillig försvarsorganisation som t.ex. Lottakåren och andra. Därmed måste vi hitta andra former för vår samverkan med Försvarsmakten. Enkelt uttryckt: vad kan vi göra för Försvarsmakten och vad kan den göra för oss? Den senare delen av frågan är enkel att svara på: vi behöver

stöd för vår verksamhet, både lokalt till föreningarna och centralt till Riksförbundet. Låt mig på en gång säga, att det lokala stödet generellt sett fungerar bra – det vill säga för de föreningar som fortfarande har sitt förband kvar i organisationen! I andra fall kan det vara mer besvärligt. Stödet till den centrala verksamheten omfattar främst bidrag till vår medverkan i det nordiska samarbetet. 2009 är det vår tur att ordna ett nordiskt möte. Dessutom behöver vi ekonomiskt stöd till våra blygsamma – men nödvändiga – kansliorganisation. Denna blir allt viktigare, i takt med att antalet moderförband för föreningarna minskar.

Hur är det då med den första delen av frågan: vad kan vi göra för Försvarsmakten? Låt mig svara så här: Vi är i dagens läge en organisation med i runda tal 80 föreningar och 35 000 medlemmar, som representerar alla åldrar, alla delar av försvarsmakten, militära och civila, värnpliktiga och anställda. Ser vi till den försvarsvilja och det kontaktnät varje medlem besitter, är det en betydande resurs av välbehövlig försvarspositivitet, vi kan ställa till försvarets förfogande. I en skrivelse till Högkvarteret, framtagen med stöd av lokala föreningar, anför vi sammanfattningsvis ungefär följande:

SMKR och anslutna kamratföreningar arbetar inom sina traditionella områden försvarsupplysning, bevarande av traditioner och förbandsanda samt drift av förbandsmuseer.

Det förtjänar framhållas, att föreningarna även gör betydande insatser inom andra viktiga områden:

- Social verksamhet (t ex krisstöd). Innefattar även något så enkelt som att stimulera vanliga mänskliga kontakter mellan medlemmarna.
- Mentorsverksamhet (erfarenhetsbank).
- Medverkan i internationell verksamhet (t ex stöd vid hemkomst, kontakter)

SMKR anser att kamratföreningarna härigenom utgör en betydelsefull resurs för Försvarsmakten.

För att säkerställa dels att resursen kan utnyttjas, dels att innehållet är anpassat till Försvarsmakten nya uppgifter bör kamratföreningsverksamheten i ökad utsträckning integreras i Försvarsmakten ordinarie verksamhet. Detta underlättas om SMKR och anslutna föreningar likställs med frivilligorganisationerna och inlemmas i den vanliga uppdragsprocessen såväl på central (SMKR) som lokal nivå (anslutna föreningar). Därvid kan Försvarsmakten ställa uppgifter och tilldela resurser.

Vi avvaktar nu Försvarsmaktens reaktion på våra förslag, samtidigt som planeringen för det 32. Nordiska Militära Kamratföreningsmötet i Karlskrona går vidare.

Slutligen vill jag framföra mitt tack till redaktören för Kustposten, som välvilligt berett mig utrymme i tidningens spalter.

Sune Birke

RÖRLIGA BLADET

Nr 3 - 2007

MUSEIFÖRENINGEN FÖR RÖRLIGT KUSTARTILLERI

Vår adress

KA 2 Museiförening för Rörligt Kustartilleri
Marinbasen
Box 527
371 23 KARLSKRONA

Adressändringar

Vid adressändring glöm inte att vi behöver den för att nå Dig med Rörliga Bladet m m

Redaktör

Sigvard Bengtsson

Att vara medlem

Vill Du bli medlem eller veta om vår förening, ring Sigvard Bengtsson tel 0455/33 60 20 eller Hans Willebrand tel 0480/ 33056

Medlemsavgifter

Vi har mycket humana medlemsavgifter:

- Årsavgift 20:-
- Ständig medlem 200:-

Vi uppskattar om Du hjälper föreningen med Ditt medlemskap, men behöver all ekonomisk hjälp och tackar i förhand för eventuell gåva

För att vi skall veta vem som betalt in pengar vill vi att Du meddelar namn och adress

Hans Willebrand tfn 0480 / 33056 eller

Sigvard Bengtsson tfn 0455 / 33 60 20

Inbetalning av medlemsavgifter

Föreningen har öppnat ett bankkonto där medlemsavgifter samt eventuella gåvor kan sättas in.

Clearingnr = 1160 (Handelsbanken)

Kontonummer = 152 252 088

Adress: KA 2 Museiförening för Rörligt Kustartilleri

c/o Hans Willebrand

Gräsgårde 4327

338 96 Ljungbyholm

Innehåll

- Svenskt rörligt kustartilleri del 6
av: Sten Munck af Rosenschöld

Gåvor

Vi uppskattar om Du hjälper föreningen med Ditt medlemskap, men behöver all ekonomisk hjälp och tackar i förhand för eventuell gåva

Meddelande

Kamratträffarna på Militärhemmet i Karlskrona

fortsätter under 2007 med följande dagar,

som är **första tisdagen** i varje månad kl 0930:

2 oktober, 6 november, och 4 december

OBS! Mötet den 2 oktober genomförs som en studieresa på Aspö med Olle Melin som guide.

Anmälan till Sigvard Bengtsson tel 336020 eller

Ingemar Persson tel 27258.

Väl mött till kamratlig samvaro

Bild: 12/80-pjäs monterad på dumpers för bättre skydd för bemanningen "KARELIN"

KA 2 Museiförening för Rörligt Kustartilleri har fått tillåtelse av författaren Sten Munck af Rosenschöld och av Svenskt Militärhistoriskt Bibliotek att som följetong få återge boken *Svenskt rörligt kustartilleri i Rörliga Bladet.*

Del 5

Bilaga 3

Kustartilleripjäs 12/80

Tillverkare:	Bofors
År för anskaffade pjäser:	25 stycken (varav en prototyp, 1981-1986)
Kaliber:	12 cm
Kaliberlängd:	L,65
Skothast/uppdragsgränst m/70:	13 800 m (vid laddning 1), 31 100 m (vid laddning 2)
Skothast/uppdragsgränst m/70i:	31 100 m (vid laddning 2)
Skothast/uppdragsgränst m/80:	34 600 m (PRECEDS vid laddning 2)
Uppdragslängd:	588 m/s (vid laddning 1), 790 m/s (vid laddning 2), 888 m/s (vid laddning 3)
Grossvikt:	54,5 kg
Mått:	K3 automatladdning
Effektivitet:	16 skott per minut
Riktning:	Elektronik
Vikt (uppdragspjäs):	12,3 ton
Beräknad riktighet:	954 cm
Transporterbar:	Ja
Driftfärdighet:	Driftfärdighet 48
Gruppering:	I tillställning, riktigen kan upp av spårställe
Riktighetsvidighet:	68 grader från vertikalt. Vid riktning till annan riktning riktighetsvidighet 180 grader.
Utveckling:	Grundutveckling vid KA 2 1984-2008
Organisation:	Fyra pjäser i två batterier
Uppbyggnad/organisation:	5000 några pjäser i två i marinbaserna, en pjäs i Karlskrona.

Pjäshistorik för 12 cm kustartilleripjäs m/80

Pjäs nr	Batteri	Nuvarande status	Fortsatt utnyttjande
210	Reservpjäs		
211	32	Dansprojektat	
212	33	Dansprojektat	
213	32	Dansprojektat	
214	32	Musvippa, Vårholm	Musvippa, Vårholm
215	12		
216	12	Musvippa, Årst 4	Musvippa, Årst 4
217	12		
218	12		
219	12		
220	12		Beredningsenhet, Östergötland
221	12		
222	12		
223	32	Dansprojektat	
224	32	Dansprojektat	
225	32	Dansprojektat	
226	32	Dansprojektat	
227	32		Rörliga museet, KA 2
228	32		
229	32		
230	32		
231	32		
232	32		
233	32		
234	32		

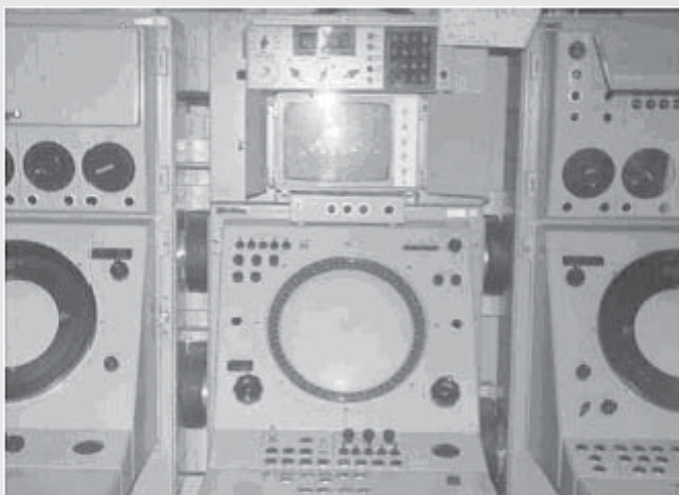
För reservpjäsarna gäller att besöks om skidning av de pjäser som inte ingår i Dansprojektat eller är museipjäser.

Arbe 719

Tillverkare:	Philips Elektronik AB (FEAB)
Tillverkningsår:	1970-1975
Tilldelade fordon:	Fästa och rörliga fartyg och tillägg kustartilleribatterier med 25 cm pjäs m/57 av serie 3
Funktioner:	Spårning, skidning, simulering, registrering
Uppbyggnad, vid fast batteri:	Operatörsenhet i besegrum med hög skidstyrka. Sensorn ovan jord.
Uppbyggnad i rörlig version:	Fäst installation i hytt, tillhör marinbaserna, TV-kamera och laserstrålar på taket.
Vikt i rörlig version:	Cirka 5 ton
Transporterbar:	Hyttarna är normalt monterade på ett enkelt släpvagnsfordon för rensning på land, släppet kan även bogseras i sjön med till exempel ankerbåt. Lastgölar är monterade på taket för att medge helikopterflykt.
Sensorn:	Radar, X-band, sidskydd, hopplivsens, TV-kamera och laserstrålar monterade på samma utlösningsbord.
Måttförmåga:	Kan följa två mål samtidigt
Bekämpning:	Kan bekämpa två mål samtidigt med två olika olika landsförändringsmedel
Datover:	Analogt digitalt databehandling
Övertagning till batteripjäs:	Digital databehandling av radars läge och fart omskickat till pjäs för batteripjäs.
Sambandsmedel:	Tråd, radio, radiolänk
Måttförmåga:	TV i sida, radar i längd, normalmed 1 (N 1), radar i sida, radar i längd, normalmed 2 (N 2), TV i sida, laser i längd, normalmed 3 (N 3).
Observeringsområden:	Ställa in på nödflygplan i riktningen
Skjuttelemanöver:	Bekämpa i ballistikräknare vid pjäs, omställas till att ge till för varje pjäs i förhållande till batteripjäs.

Arte 719

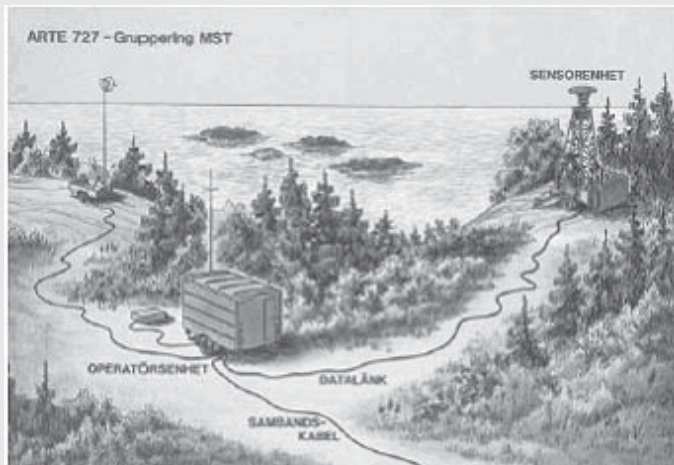
Tillverkare:	Philips Elektronik AB (PEAB)
Tillverksår:	1970-1975
Tilldelade förband:	Faets och rörliga tanga och båts kustartilleribatterier med 75 cm pjäs m/57 av serie 3
Funktioner:	Sporing, strichledning, vildledning, simulering, registrering
Uppbyggnad, vid fast båt:	Operatörsenhet i bevrån med hög skyddsnivå. Sensorer ovan jord.
Uppbyggnad i rörlig version:	Fast installation i hydda, följbar radarantenn, TV-kamera och lasermätare monterade på taket.
Vikt i rörlig version:	Cirka 5 ton
Transporttitt:	Hyddan är normalt monterad på ett ensalat släpfordon för manövrering på land, släpet kan även bogseras i sjön med till exempel ansläpfordon. Laststället är monterade på taket för att möjliggöra flytt.
Sensorer:	Radar, Ku-band, strichledning, höghörslovs, TV-kamera och lasermätare monterade på samma vidbord.
Målföljning:	Kan följa två mål samtidigt
Bekämpning:	Kan bekämpa två mål samtidigt med två olika skjutande förbandskidderheter
Datorer:	Analog/digital databehandling
Överföring till batteripåsar:	Digital databehandling av målets läge och fart omskulat att gå till för batteripunkt.
Sambandsmedel:	Tråd, radio, radiolänk
Målföljebestämmning:	TV i sida, radar i längd, normalmetod 1 (N 1), radar i sida, radar i längd, normalmetod 2 (N 2), TV i sida, laser i längd, normalmetod 3 (N 3).
Observationskorrektioner:	Ställs in på målföljarpanel i mätstationen
Skjutmomentberäkning:	Beräknas i ballistikräknare vid pjäs, omräknas till att gå till för varje pjäs i förhållande till batteripunkt.

Interiör av mätstation Arte 719. Från vänster: målföljare A, huvudenhet med FPI, målföljare B. Ovanför huvudenheten ses en TV-monitor och ovanför den en manöverenhet för lasermätare. Observationskorrektioner ställdes in med rattar på målföljare A och B.

Arte 727

Tillverkare:	Philips Elektronik AB (PEAB)
Tillverksår:	1965-1968
Tilldelade förband:	Rörliga kustartilleribatteri m/80
Funktioner:	Sporing, strichledning, vildledning, simulering och registrering
Uppbyggnad:	Operatörsenhet i hydda. Sensorerhet med hög och stark mast.
Sensorer:	Radar, Ku-band, strichledning, höghörslovs, TV-kamera och lasermätare monterade på samma vidbord.
Målföljning:	Kan följa cirka 30 mål samtidigt
Bekämpning:	Kan bekämpa fem mål samtidigt med olika skjutande förbandskidderheter
Datorer:	Digital databehandling
Överföring till batteripåsar:	Digital databehandling av målets läge och fart omskulat att gå till för batteripunkt.
Överföring sensor/operatörsenhet:	Fiberkabel, 800 m
Sambandsmedel:	Tråd, radio, radiolänk
Målföljebestämmning:	TV i sida, radar i längd, normalmetod 1 (N 1), radar i sida, radar i längd, normalmetod 2 (N 2), TV i sida, laser i längd, normalmetod 3 (N 3).
Observationskorrektioner:	Ställs in på målföljarpanel i mätstationen
Skjutmomentberäkning:	Beräknas i ballistikräknare vid pjäs, omräknas till att gå till för varje pjäs i förhållande till batteripunkt.

Arte 727 grupperades för att inte synas från havet. Mastens höjd medgav att man kunde söka skylt bakom döjande skog eller hus. Sensorerheten styrdes från operatörsenheten och var självförsörjande med elektricitet. Överföring av kommandon till sensorerhet, radar- och TV-bild samt mätvärden från lasermätaren skedde via en 800 meter lång fiberkabel.

75 cm kustartilleripjäs m/65

Tillverkare:	Bofors
Antal avskottade pjäser:	18 stycken 1968-1970
Kaliber:	75 cm
Kaliberlängd:	L/57
Skothöjd (öppningsgränst m/391):	12 300 m
Skothöjd (öppningsgränst m/66):	12 200 m
Utlängshastighet:	850 m/s
Granats vikt:	0,69 kg
Mekanism:	98, halvautomat
Eldhastighet:	20 skott per minut
Riktning:	Manuell
Vikt (grupperad pjäs):	5 830 kg, med spållskydd monterat ytterligare 1 508 kg
Bredd på väg:	230 cm
Transporterhet:	En
Dragfordon:	Lastbil/transportbil 941
Gruppering:	I följeställning, rekylan tas upp av spädpjäs
Riktningssjöhöjd:	Horisonten runt
Utbildning:	Grundutbildning vid KA 2 i 1965-1974 till de sex batterierna samt påföljandebildning till och med 1977
Organisation:	Tio pjäser i sex batterier
Utläng ur krigsorganisationen:	Successivt från 1965

7,5 cm kustartilleripjäs m/65 under gruppering. Eldrörets mynning var perforerad. Detta var en mynningsbroms vars uppgift var att begränsa rekylan. Eftersom fasta pjäser var försedda med ett tungt rekylreducerande system, vilket gav ett stort motstånd, erfordrades mynningsbroms endast för rörliga pjäser. Utbuktningen på eldrörets halva längd är en krutgasejektor, vars uppgift var att ventilera krutgaserna

Robotutvecklingen i kustartilleriet

Sverige var tidigt ute med att utveckla operativa robotar för sjömålsstrid. Den första kunskapen om hur en stridsladdad robot skulle konstrueras inhämtades 1943–1944, då tyska V1- och V2-robotar som hade kommit ur kurs och störtat i Sverige analyserades.

Ett gemensamt projekt inleddes av Försvarets materielverk i samverkan med SAAB, marinen och flygvapnet. Trupprov genomfördes 1950–1952 med en robot utvecklad för kustartilleriet. Skjutningar genomfördes från Torhamns udde utanför Karlskrona och Åsa i Halland. Proven var inte framgångsrika.

Med stöd av erfarenheterna från Koreakriget prioriterades en utveckling av en sjömålsrobot till flygvapnet, vilket ledde till att A 32 Lanser i början av 1960-talet kunde beväpnas med en operativ sjömålsrobot (Rb 04). Den försvarsgrensgemensamma robotbyrån på Försvarets materielverk hade begränsade personella resurser och kunde inte driva robotutveckling för flygvapnet och marinen parallellt, varför marinen vände sig till fransk robotindustri. Här hade man utvecklat en turbojetmotor till en målrobot, CT 20, vilken bedömdes utgöra en bra grund för konstruktion av en sjömålsrobot. Efter att svensk marin personal genomgått robotkurs i Paris 1958 anordnades skjutprov på Gotland med CT 20. En systemutveckling av en marin sjömålsrobot (Rb 08) beställdes av Nord Aviation 1962, inledningsvis planerad för ett sjögående system (ombord på jagarna *Halland* och *Småland*) och ett system för fast gruppering i bergtrum. Det bergtrumsgrupperade alternativet övergavs senare av olika skäl och man satsade på ett rörligt kustrobotförband med samma robot som för jagarna. SAAB fick 1964 uppdraget att vara huvudleverantör.

Rb 315 (försöksrobot till Rb 08) avfyras från Halland. Jagarna Halland och Småland var de första sjömålsrobotbestyckade jagarna i västvärlden.

De inledande skjutproven genomfördes i Vättern (Karlsborg) och i Östersjön från Gotland. Senare anordnades ett skjutområde i Bottenhavet med huvudbas på Hämnön. Försöksområdet var tio mil brett och tjugo mil långt.

Robot 08 togs i operativ tjänst 1966 på jagaren Småland, 1967 på jagaren Halland och 1968 i det tunga kustrobotbatteriet, det första fordonsbaseade rörliga kustrobotssystemet i världen. När jagarna avrustades i slutet av 1970-talet och början av 1980-talet överfördes robotarna till kustartilleriet.

Systemet genomgick en viss modifiering och var operativt till 1995 då det avlöstes av Robot 15-systemet.

Under 1970-talet studerade marinen en ny sjömålsrobot. Man avsåg att anskaffa den i USA utvecklade Harpoon, men i stället uppdrogs SAAB att utveckla en ny robot, gemensam för marinen och flygvapnet. Utvecklingen och tillverkningen av Robot 15 M (för marinen) och Robot 15 F (för flygvapnet) blev en framgång och utlovade prestanda uppfylldes med god marginal. Det första Rb 15 M-systemet blev operativt 1986 på robotbåten Norrköping.

Fordon med eleverat robotställ för fyra stycken kustrobot 15. Efter start med hjälp av två krutrakettmotorer drivs Rb 15 av en turbojetmotor, vars fart var cirka mach 1. Roboten kan anflyga mycket lågt och har radar-målsökare.

Regeringen beslutade 1989 att kustartilleriets Rb 08-batteri skulle ersättas av ett tungt kustrobotbatteri 90 med Rb 15 KA. Vid framtagning av batteriet utnyttjades erfarenheter från samarbetet med Finland, som tidigare hade organiserat ett rörligt kustrobotbatteri med Rb 15 M som grund.

Det nya kustrobotbatteri 90 genomförde sin första grundutbildning vid KA 2 1995 och ingick från och med den 1 juni detta år i krigsorganisationen. Det har också i kustartilleriet funnits ett behov av robotar för sjömålsstrid med kortare räckvidd.

Lätta robotbatterier för rörlig strid inom ramen för Taktiska och tekniska försök med omgrupperingar i skärgård, där mindre båtar utnyttjades var positiva. Efter utveckling av de franska robotarna uppnåddes ett skjutavstånd på cirka tre kilometer.

De första robotbatterierna med Rb 52 (se bild) infördes i början av 1960-talet. Ett stort antal lätta robotbatterier anskaffades och de kom att ingå i fasta och rörliga spärrbataljoner samt rörliga spärrkompanier.

Läs mer om rörliga spärrbataljoner på sidan 23.

Rb 52-batterierna fanns organiserade i kustartilleriet under 30 år, vilket är en lång livslängd för ett robotförband. En ersättning för Rb 52 var länge aktuell och i början av 1970-talet ställdes krav på en ny lätt kustrobot.

Rb 52 övning klar för avfyring. Denna robot var ursprungligen en fransk pansarvärnsrobot. Den var trådstyrd och styrdes manuellt av en skytt med joystick. Det fanns många tekniska svagheter i systemet, vilket medförde att många robotar gick i havet utan att nå sitt mål.

I samband med att planeringsarbete i slutet av 1970-talet hade inletts för att ersätta de rörliga spärrförbanden och kustjägarförbanden med amfibieförband genomfördes en undersökning för att på marknaden hitta en ny lätt kustrobot, eftersom en nyutveckling i Sverige inte ansågs ekonomiskt möjlig. Efter genomförda studier och prov beslutades om anskaffning av den amerikanska helikopterburna pansarvärnsroboten Hellfire, som i kustartilleriet kom att ges namnet Robot 17. En utveckling av systemet skedde i Sverige i samarbete med den amerikanska tillverkaren. Målet belyses med en laserbelysare och roboten följer den reflekterade strålningens energi.

Systemet togs i operativ drift 1990. Roboten grupperas på land eller ombord i en stillaliggande stridsbåt, laserbelysaren på annan plats. Systemet har stor flexibilitet och är ett bra exempel på hur ett befintligt utländskt system kan anpassas till svenska krav. I dag ingår robotsystemet som huvudbeväpning för sjömålsstrid i amfibiebataljonerna. Systemet har även sålts till Norge. De fasta spärrbataljonerna utvecklades på 1950-talet, varvid de franska trådstyrda pansarvärnsrobotarna SS 10, SS 11 och SS 12 utnyttjades.

Till höger ses en skytt med händerna på styrspaken. Skjutning av Rb 52 ställde stora krav på skyttarna vilket krävde en särskild uttagning och en omfattande utbildning. Varje skytt fick under sin grundutbildning skjuta cirka 20 robotar vardera.

Kustrobot 17, Hellfire, utvecklades ursprungligen i USA som en helikopterburna pansarvärnsrobot. Den amerikanska stridsdelen har bytts ut mot en av Bofors utvecklad sjömålsstridsdel. Robotens målsökare leder roboten mot den från målet reflekterade strålningens energi från laserbelysaren. Prestanda och träffresultat är mycket goda.

Ledning av rörliga kustartilleristridskrafter

Ledning hos högre chef

Överbefälhavaren och militärbefälhavaren för Södra militärområdet har allt sedan de allierades landstigning i Normandie 1944 värderat risken för landstigning över öppen kust i Skåne som mycket hög. Av denna anledning

har Södra militärområdet under årens lopp tilldelats en stor mängd stridskraft er vars uppgift har varit att hejda ett invasionsföretag och under gynnsamma omständigheter kunna avvärja det på stranden. Inte mindre än tre fördelningsstabber med fördelningsförband, tre eller fyra pansarbrigader, ett flertal infanteribrigader med mera var grundtilldelade Södra militärområdet.

Dessutom fanns det i Skåne två försvarsområden som hade till uppgift att leda lokalförsvarsförbanden, där värnförbanden runt kusterna och värnförband för försvar av städerna utgjorde en viktig del.

Södra militärområdet var också grundtilldelat en stor mängd kustartilleriförband. Det fanns under 1970-talet inom Södra militärområdet fem fasta spärrbataljoner, två fasta spärrkompanier, två rörliga spärrbataljoner, ett tungt kustrobotbatteri samt två kustartilleribataljoner. Tillsammans och i samverkan kunde dessa förband åstadkomma ett sammanhängande eldsystem och lägga stora mängder sjömålseld runt kusterna.

Uppgiften att avvärja landstigning vid öppen kust är mycket beroende av att en kraftsamling sker till tid och rum. Pansarbrigaderna skall leda till rätt kustavsnitt: luft landsättningar inne i landet, vars uppgift är att förhindra pansarbrigadernas framryckning, skall bindas av infanteri och fördelningsförband.

Kustartillerielden skall kraftsamlas till invasionsområdet och fördelningsarnas artilleri skall i rätt tid kunna utlösas mot invasionsområdet och dess närhet. Kustartilleriförbanden var underställda fördelningscheferna.

Förutsättningen för samordning är goda underrättelser och god ledning. De marina systemen kunde inhämta underrättelser om verksamheten till sjöss, medan arméns underrättelse-system inte kunde inhämta sådana utan var beroende av underrättelser från högre chef (militärbefälhavaren) med de tidsfördröjningar som det innebar. En annan förutsättning för samordning av stridskrafterna är kunskap om varandras system. Även om utbildningen vid Militärhögskolan (bildad 1960) bland annat syftade till att ge elever som gick den tvååriga högre utbildningen kunskap om de tre försvarsgrenarna, för att kunna arbeta med operativa frågor, blev utbildningen inte tillräckligt djup för att arméofficerare i en fördelningsstab med framgång skulle kunna leda underställda kustartilleristridskrafter.

I Södra militärområdesstaben tog man i början av 1970-talet initiativ till att på försök inrätta kustartillerisamverkansgrupper i fördelningsstabber med uppgifter vid kust.

Ett första försök med kustartillerisamverkansgrupp genomfördes hösten 1975.

Det var 11. fördelningen under befäl av överste 1. gr. Lennart Lövgreen som genomförde krigsförbandsövning i sin krigsterräng. Vid erfarenhetsrapporteringen efter övningen, där bland andra både arméchefen och marinchefen deltog, anmälde Lövgreen att en kustartillerisamverkansgrupp var en omistlig resurs för en fördelningsstab med uppgifter vid kust och att organisationen borde permanentas. Så blev också fallet. Vid alla därpå följande krigsförbandsövningar med fördelningarna i Skåne och i östra Mellansverige (Östra militärområdet, senare Mellersta militärområdet) deltog samverkansgrupper från kustartilleriet.

Stridsledningscentral vid 12/80-bataljon

Tack vare att det nu fanns marin personal i fördelningsstaberna, som medförde marina radionät och överförda lägesbilder kunde underlag som blev styrande för hela fördelningsstridsplan lämnas.

Samverkan i fördelningsstaberna födde nya idéer och möjligheter till taktikutveckling. När 12/80-förbanden började öva tillsammans med arméns fältförband i slutet av 1980-talet utvecklades förmågan till skydd av batteriplatser och mätstationsplatser.

Fördelningscheferna gav pansarbrigaderna i uppgift att avdela förband för skydd av både fasta och rörliga kustartilleribatterier, och de numera ganska små och lätttransporterade lasermätstationerna övade framtransport till kusten upplastade i pansarbandvagnar. Det tunga kustrobotbatteriet som var grundtilldelat Södra militärområdet var på grund av sin långa räckvidd (mer än tio mil) en strategisk resurs. För att säkerställa att denna viktiga resurs skulle utnyttjas så optimalt som möjligt fanns det en robotledningsgrupp i militärbefälhavarens krigsuppehållsplatser alternativt i militärbefälhavarens flygledningsstab.

Ledning av kustartilleridivision och kustartilleribataljon

Organisation

Inledningsvis organiserades de under slutet av 1930- och början av 1940-talet uppsatta tunga rörliga kustartilleribatterierna i tre divisioner:

- 1. kustartilleridivisionen, som innehöll 1., 2. och 3. 15,2 cm kustartilleribatterierna.
- 2. kustartilleridivisionen, som innehöll 4., 5. och 6. 15,2 cm kustartilleribatterierna.
- 3. kustartilleridivisionen, som innehöll 1., 2. och 3. 21 cm kustartilleribatterierna.

1. kustartilleridivisionen organiserades 1942 vid KA 2,

2. kustartilleridivisionen organiserades 1944 vid KA 2 och 3. kustartilleridivisionen organiserades 1944 vid KA 4.

Divisionsledningarna omorganiserades 1956. De ersattes av:

- 1. kustartilleribataljonen, som innehöll 3. och 4. 15,2 cm samt 11. 21 cm kustartilleribatterierna.
- 3. kustartilleribataljonen, som innehöll 1. och 2. 15,2 cm samt 12. 21 cm kustartilleribatterierna.

I samband med införande av 12/80-systemet omorganiserades kustartilleribataljonsledningarna

1986–1988 varvid ännu en kustartilleribataljonsledning tillfördes.

- 1. kustartilleribataljonen (12/80) uppsattes 1987–1988 och innehöll 12. och 13. 12/80-batterierna.
- 2. kustartilleribataljonen (12/80) uppsattes 1989–1990 och innehöll 22. och 23. 12/80-batterierna.
- 3. kustartilleribataljonen (12/80) uppsattes 1985–1986 och innehöll 32. och 33. 12/80-batterierna.

Samtliga kustartilleribataljonsledningarna utgick ur krigsorganisationen 2001–2003.

Utöver kustartilleribatterier enligt ovan innehöll divisions- och bataljonsledningarna vardera ett stabsbatteri.

Det innehöll organisation, materiel och personal för att stödja chefens ledning av artilleriförbanden samt också ett visst inom förbandet centraliserat underhåll.

Uppgift för divisions- och bataljonsledningarna

Chefen för en kustartilleridivision och senare kustartilleribataljon ansvarade för förbandens krigsplanläggning.

Stridsplaner upprättades för planerade grupperingsområden i de olika krigsfallen. Varje division respektive bataljon hade uppgift er i olika delar av landet beroende på krigsfall. Stridsplaner utarbetades vid fältövningar för krigsplanläggning och i samband med befäls- och krigsförbandsövningar. Planeringen fullföljdes i allmänhet så långt att grupperings- och växelgrupperingsplatser noga rekognoscerades och samband till högre chef och till samverkande förband förbereddes.

Förbandens interna samband rekognoscerades och provades.

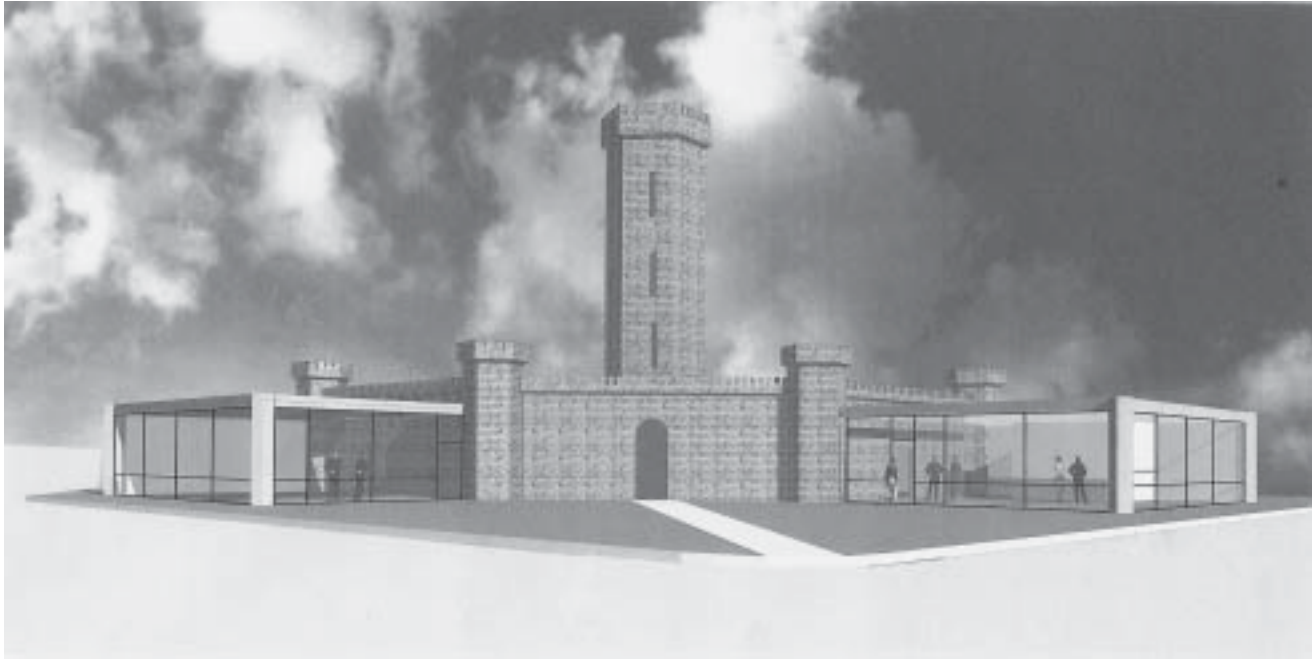
Underhållssystemet planerades och vägar till avhämtningsplatser för ammunition, drivmedel, livsmedel och reservmateriel dokumenterades. Ut-

byggnad av fältarbeten (nedgrävning av mätstationer, pjäser, stabsplatser, skyddsrum med mera) planerades och beställning av insatser från byggnads- och reparationsberedskapen upprättades.

Chefen för kustartilleridivision och senare kustartilleribataljon skulle leda förbandens strid. Underrättelser inhämtades från högre chef, från samverkande förband och med egna under rättelsemedel. Fientliga och egna fartyg på havet markerades på plott. När fientliga mål kom inom förbandens räckvidd skulle chefen leda striden och ge eldorder.

Sten Munck af Rosenschöld

Det planerade museet

Spännande projekt på Stortorget i Karlskrona

När Flottans sjukhus vid Amiralitetskyrkan byggdes åren 1859-1863 färdigställdes också Vattentornet på Stortorget för att försörja det nya sjukhuset med vatten och det blev kronan, som såg till, att det blev vattenledning in till Trossö. Vattentornet påbörjades samma år som sjukhuset och 1862 kunde vattnet släppas på och bassängen i tornet fyllas. När detta skedde var Karlskrona nr 3 i landet, som ordnat vattenförsörjningen på detta sätt. Endast Stockholm och Göteborg låg före. Malmö fick sin vattenfråga löst först 1899.

Staden upplät kostnadsfritt mark för vattentornet och dess ledningar från Lyckeby, genom att bygget i hög grad var en behövlig åtgärd för hela staden. På Trossö var sötvattentillgången inte tillräcklig att försörja de boende, varför man sedan stadens grundande 1680 på olika sätt fått transportera vatten från Lyckeby in till Trossö. Redan 1815 hade staden första gången begärt anslag från Kungl Maj:t för byggandet av en vattenledning. Efter detta vidtog utredningar, som pågick i över 40 år, innan kronan kunde bygga vattenverk, vattenledningar och vattentorn. Tornet uppfördes efter ritningar av överstelöjtnanten Leijonancker. Anläggningen består av ett åttakantigt krenelerat kärntorn i fyra våningar, omgivet av en ring-

Vattenborgen idag. Foto Olle Melin

mur med envåniga krenelerade hörntorn. Såväl mur som torn är byggda av tuktad kalksten. Kärntornet kröns av en vindflöjel i form av en delfin.

Tillskyndare av bygget var överfältläkaren Samuel Mörck, som hade huvudansvaret för uppförandet av Flottans sjukhus. Mörck var född 1816 och utnämndes vid 40 års ålder 1856 till chefsläkare vid Flottans station i Karlskrona. Han avled redan 1861 och fick således inte se sitt livsverk färdigställt. Mörcks idoga arbete med sjukhusbygget innebar också, att han lyckades förmå Kungl Maj:t att låta Kronan bygga vattenledningen till Karlskrona. Beslutet 1859 att påbörja bygget innebar, att Serafimerlasarettet i Stockholm fick vänta till 1862 med motsvarande installation. Motiveringen för avslaget till Serafimerlasarettet var kort och koncist: "Anslag har beviljats på annat håll".

Anslaget för hela anläggningen 1859 var 354 000 riksdaler. Staden anslog 2250 riksdaler per år för sina kostnader för vattenförsörjningen. Vad kalaset årligen kostade kronan har inte gått att utröna.

1898-1899 överlät kronan anläggningarna till staden mot vissa villkor. Redan 1899 påbörjade staden byggandet av en vattenreservoar på Tyska Bryggerberget. I takt med att husen blev högre, minskade vattentrycket och stadens nuvarande vattentorn påbörjades 1938.

I dag står vattentornet på Stortorget och den gamla vattenreservoaren på Tyska Bryggerberget kvar som minnesmärken över den tekniska utvecklingen i Karlskrona.

Men nu ska det bli ändring. I dagarna påbörjas en tillbyggnad av vattenborgen, som tillsammans med den ursprungliga byggnaden ska bli ett konstmuseum, da Vinci-museet.

Historien bakom är märklig. Den går tillbaka till medeltiden, då en släkt vi namn Kulin styrde över Bosnien som vicekungar och residenter åt den venezianska överhögheten, besittningar som så småningom skulle bli Jugoslavien.

*Rizah Kulenovic och
Hans-Fredrik
Samuelsson*

Släktens stora passion har varit konst och konstsamlingen har genom seklerna förvärvat och bevarats i släkten enligt den gamla principen fideikommiss. Enligt släktens regler får inga konstverk säljas. Nu råkar släktens huvudman bo i Karlskrona och här har dyrgriparna hittills ställts ut i ett litet museum på Drottninggatan.

Här kommer professorn, reservofficeren och aktive medlemmen i KA 2 Kamratförening, Hans-Fredrik Samuelsson, in i bilden. Hans-Fredrik är pensionerad ekonomiprofessor och har i mer än 25 år arbetat med näringslivsutveckling som FN-diplomat i ett 50-tal länder. Hans-Fredrik är mycket konstintresserad och blev entusiastisk över projektet, när han såg delar av konstsamlingen. Han har på detta sätt agerat dörroppnare för att ro projektet i hand.

Och för en tid sedan köpte släkten Vattenborgen, byggnadslov är beviljat och i september sätts spaden i marken.

Om allt går enligt planerna, kommer museet att invigas på nationaldagen 2008 och kommunalrådet Karl-Gösta Svensson är redan vidtalad att klippa bandet.

Olle Melin

Inbjudan till höstmöte

Kamratföreningens höstmöte äger rum tisdagen den 30 oktober kl 1800
på Sjöofficersmässen vid Amiralitetsslätten

Förrätt, varmrätt, kaffe med kaka

Till kaffet kåserar Olle Melin om Rosenboms kusiner i Finland

Pris: Medlem 150 kr, icke medlem 200 kr

Anmälan senast den 22 oktober till Yvonne Wirbrand

0455-86622 eller yvonne.wirbrand@mil.se

Kamratmötet i Fårösund

A

rets kamratmöte mellan kustartilleriets fem kamratföreningar ägde rum i Fårösund 24 – 26 augusti med KA 3 Kamratförening som värd.

Arrangörerna hade inte sparat någon möda, utan det blev tre härliga dagar på Östersjöns pärla, Gotland.

På färjan från Oskarhamn. Kent Alritzson och med ryggen mot kameran Christer Nedfors

Vi var ett 25-tal deltagare från KA 2, som tidigt fredag morgon satte oss i bussen, där chauffören Christer Ringius med lätthet förde oss till Oskarhamn, där vi tog färjan till Visby och på nära håll under utresan kunde beskåda den gamla numera igensatt minstationen och något senare den mytomspunna Blå Jungfrun.

På Gotland ställdes färden till Bungenäs, där vi förlades i f.d. baracklägret på Bungeflygfält och som numera är vandrarhem, som drivs av en f.d. KA 3-are, Sven Bohman med familj.

Kvällen ägnades åt föreläsning, middag och samkväm, där vi träffade värdarna och övriga tillresta deltagare.

Lördagen ägnades åt en rundtur på Fårö med besök på engelska kyrkogården, ett minne från Krimkriget och då härjande kolera. Fårö kyrka besöktes och intresset riktades till Ingmar Bergmans grav, men kyrkans historia hade mycket intressant att förtälja. Raukområdet på östra Fårö besöktes och turen rund Fårö avslutades med lunch på Stora Gåsemora, där kocken i militära kocklandslaget, Peter Svensson, stod för menyn, vilket han för övrigt också gjorde vid kvällens festmåltid.

Utomordentlig skicklig guide i vår buss under Fåröbesöket var fåröbon Osborn Nyström.

På eftermiddagen besöktes KA 3 museum inom det gamla kasernområdet

På kvällen var det festmåltid på vandrarhemmet med underhållning men fram för allt för att umgås och tala minnen.

Söndagen ägnades åt besök vid Fårösunds gamla befästning, idag hotell, Lervikens raukområde, besök på Furilen, där det gamla kalkbrottet med byggnader har blivit hotell, vid Luckerhamn på västkusten och inte minst i Visby, innan det var dags att ta färjan hem och bussen till Karlskrona.

Nästa år är KA Landslagskocken Peter Svensson 2 Kamratförening värd för nästa möte och det gäller att ordentligt bjuda till, om vi skall kunna överträffa Fårösundskamraterna.

Ett särskilt tack till reseledaren Kent Alritzson och chauffören Christer Ringius för en mycket bra resa.

Olle Melin

Fårö kyrka

Fårösund fästning, idag hotell

Ulla och Christer Nedfors samt redaktören

Kjell Silverbark

Mer mingel. I förgrunden KA 3-aren Bert-Ola Wallin

Guiden Osborn Nyström

Här har Göran Göransson träffat en genuin gotlänning

Foto: Ulla och Olle Melin

Bert-Ola Wallin uppträder tillsammans med sjungande Gotlandsflickor

Karlshamns kastell

Återställt batteri

Kastellet från norr

Entrén till Kastellet

Den danska dominansen i Östersjön bröts definitivt 1658 genom freden i Roskilde. Nu var stormakten Sverige som störst.

Blekinge utgjorde ett gränsland, som ständigt hotades av krigiska hemsökelse. Både svenska och danska arméer drog härjande genom landskapet. Bönderna i gränsområdet deltog ogärna i konflikterna. I stället slöt gränsborna så kallade bondefreder, där man lovade varandra, att handeln skulle vara fri och att inte följa sina herrar längre än till gränsen.

Bodekull var sedan tidigt 1500-tal en livligt trafikerad bondehamn och en plats lämpad för skeppsbyggeri. Ortens uppland sträckte sig långt upp i Småland och handeln var stor.

Omedelbart efter freden i Roskilde sände Karl X Gustav Erik Dahlberg, då generalkvartermästarelöjtnant, till Blekinge och Bodekull. Efter att ha rekognoscerat platsen, som kungen avsåg göra till regionens handelscentrum med örlogshamn och örlogsvarv, fick han ordern att på några veckor "avsticka några skansar så och en stad, som där anläggas skulle".

Dahlberg ritade "Gamle skans" på Boön och gjorde ett förslag till skans på Inre Ortholmen.

Teaterscenen

Bodekull fick sina stadsrättigheter 1664 och namnet Karlshamn 1666. Boöskansen uppfördes som ett provisorium sommaren 1659 av dagsverkspliktigt folk från Asarum och soldater från Kalmar regemente.

Någon medveten försvenskning i Skåne och Blekinge igångsattes inte efter 1658, men människorna märkte ändå snart, att det var nya herrar, som styrde. Människorna i de ockuperade landskapen hade alltså inte svårt att välja sida, när en dansk armé på 15 000 man i juni 1676 landsteg söder om Helsingborg och Skånska kriget var ett faktum.

Frisholmen

Närdanskarna anföll, ansåg man att skansen på Boön måste flyttas. Dahlberg valde Frisholmen. Under några hektiska sommarmånader 1675 uppfördes en provisorisk fästning. Två blockhus och en mursträckning med fyra kanonbatterier på den nordvästra delen iordningställes.

1676 erövrades Frisholmen av danskarna efter en kortare belägring. Fästningen blev en viktig stödjepunkt för de blekingska friskyttarna (snapphanarna). Krigslyckan vände och snart belägrades och kapitulerade Frisholmen. De danska soldaterna tvingades ut på mördande långvandringar. Garnisonen i Karlshamn fick marschera upp till Röros i Norge. Två tredjedelar av dem dog på vägen.

Kastellet har haft 16 batterier. Av dessa var bara två uppmurade av sten och kunde bära de tyngsta kanonerna. De övriga batterierna var timrade. Under långa perioder kunde man inte skjuta från dem, utan att riskera att de föll ihop. De största kanonerna var på 24-pund.

Efter fredsslutet 1679 förstärkte vallarna och under det Stora Nordiska Kriget slår fästningen 1717 tillbaka ett danskt anfall mot Karlshamn. Efter en period av förfall moderniserades skansen och ett tenaljverk uppfördes runt hela ön. På 1740-talet är Kastellet fullt utbyggt och rymmer en mängd byggnader.

Den siste kommandanten

Kastellets siste kommandant var kaptenlöjtnanten Carl Ludvig Carlström. Han styrde garnisonen 1851-1864 via

Barack för gemene infanterister, återskapad 1975

Magasinet, en av kastelets ursprungliga byggnader

skriftliga order från staden till garnisonsbefälhavaren på Kastelet. Bemanningen utgjordes av en korpral, 12 man från Kalmar regemente och fyra båtsmän. Husen uppgavs på denna tid vara ”förfallna och underminerade av råttor. Ved och ljus förekom blott under tiden oktober – april och även då sparsamt”.

Kungl Maj:t beslöt att Karlshamns kastell skulle avvecklas den 31 december 1864. Garnisonen var då fyra man. En rymde i november och en dog strax innan nyåret.

Kommandanten och hans två soldater halade flaggan för sista gången kl 14.52 till tonerna av en paradmarsch blåst av stadens skarpskyttekår.

Redan den 1 januari 1865 ströks Kastelet ur förteckningen över rikets befästningar.

År 1901 köpte Karlshamns stad Kastelet och Boön av kronan för 25 000 kronor. I dag är Kastelet klassat som fornlämning och är därmed skyddat enligt Kulturminneslagen.

Intressant är Dahlbergsförslag till befästningar på Boön och på Inre Ortholmen. Just på dessa öar anlades minstationer för minlinjer, som skulle täcka inloppet till Karlshamns hamnar. Stationen på Boön försvann på 1960-talet, då hela minlinjen manövrerades från Inre Ortholmen. Även denna station är i dag avvecklad.

I dag är det två ideella sällskap, Castellanerorden och Lions Club i Karlshamn, som svarar för verksamheten på kastelet.

Ett stort antal byggnader har funnits på kastelet, men utav det nuvarande byggbeståndet är det endast Magasinet och Kruthuset som är från kastelets verksamma tid. Kruthuset är från mitten av 1700-talet och ersatte då en äldre krutkällare, som ansågs otidsenlig.

1975 återskapades Barack för gemene ur Infanteriet. Den nya byggnaden byggdes helt efter originalritningar och i det nya huset inryms kasteletkyrkan, en utställningslokal samt servering. Ett av de gamla batterierna är återskapat.

Om ett stort antal av de ursprungliga husen och anläggningarna är skyltade och man kan läsa om dess historia. Omedelbart innanför porten vid bryggan låg en gång Fånghuset, där sägnen säger, att här satt en gång den siste bonden på Trossö, Wittus Andersson.

En annan levande verksamhet på kastelet bedrivs av Marinbasen i Karlskrona i form av en avmagnetiseringsstation.

Sommartid ges teater på Kastelet.

Olle Melin

Underlag från folder av Mikael Jarbrink

Ingång till krutkällaren

Foto: Olle Melin

Krutkällaren

Kyrksalen

Krutmagasinet

Marin musik i nya tappningar

Under örlogsflaggan

Vet alla läsare av Flottans Män om, att det finns inte mindre än fyra marscher, som har titeln Flottans Män. Den officiella torde vara den marsch, som är skriven av Emil Dahlström (1886-1944) på 1930-talet. Dahlström var trumpetare vid Stockholmsflottans musikkår.

De övriga marscherna med samma titel är skrivna av Ivar Widner, Kjell Lundberg och Eskil Nyström. Widners och Lundbergs opus känner jag inte till, men Eskil Nyströms marsch skrevs i början av 1990-talet och tillägnades lokalföreningen i Karlskrona.

Vet ni också om, att det finns en marsch "Gamla gas-tar" tillägnad Kamratsällskapet med samma namn 1924. Sällskapet var en sammanslutning för tidigare fast anställda vid flottan. Finns denna förening kvar i dag?

Dessa två marscher och 21 andra finns inspelade på CD:n *Under örlogsflaggan* och det är Sjövärnsmusikkåren i Stockholm, som står för inspelningen. Musikkåren är en frivillig musikkår inom Försvarsmakten och består av cirka 40 musiker, de flesta amatörer. Musikalisk ledare för kåren är Gustav Lundström. Det är med glädje jag konstaterar, att musikkåren använder sig av de klassiska svenska instrumenten esskornett och tenorbasun, vilka mer eller mindre försvann vid omorganisationen av militärmusiken 1957.

Urvalet av marscher är unikt. Undertecknad, som sysslat med marschmusik i tre decennier, kände endast igen en handfull av marscherna liksom ett fåtal av kompositörerna. Det har varit spännande att lyssna på denna inspelning och resultatet är enastående.

Varje marsch kommenteras av marschoraklet Lars C Stolt och hans texter förhöjer skivans värde.

Lyssna och njut!

Great Swedish Marches, vol 2

Marinens Musikkår med placering i Karlskrona har återigen utkommit med en skiva, denna gång med svenska marscher. Urvalet av marscher bygger på sex kända svenska marschkompositörer, av vilka fem har anknytning till flottan.

Erik Högberg (1869-1960) var musikdirektör vid Stockholmsflottans musikkår 1909-1932 och Ivar Widner (1891-1973) ledde samma kår 1932-1947, Emil Dahlström (1886-1944) var trumpetare vid Stockholmsflottan från 1900 till sin död 1944.

Två Karlskronaprofiler finns också representerade på denna skiva. Georg Ringvall (1880-1935) var musikdirektör vid Karlskronaflottan 1915 till sin död 1935 och Åke Dohlin (1921-1997) hade samma befattning 1960-1973.

Den sjätte kompositören hade ingen anknytning till försvaret. Gösta Korsgren (1865-1944) var civilingenjör i kemi och företagsledare, men han hade ett oerhört intresse för marschmusik och skrev ett stort antal marscher, som av vissa experter anses vara bland Sveriges främsta.

Två av kompositörerna, Högberg och Ringvall, blev pionjärer i ett avseende, genom att de på 1910-talet gjorde om de rena mässingskåren i Stockholm och Karlskrona till kårer med träblåsinstrument.

Det märks, att Marinens Musikkår består av proffs, när man hör denna platta. Den går helt i perfektionismens tecken.

Dirigent är Andreas Hanson och han har också arrangerat den enda marschen på CD:n, som inte är av ovan nämnda kompositörer.

Musikhistorikern Åke Edenstarnad vid Försvarsmusikcentrum har i medföljande häfte utförligt berättat om de olika kompositörerna och deras verk. Detta är en viktig del för alla älskare av militärmusik.

Olle Melin

Lösning korsord 2/2007

Denna gång en har Fru Fortuna gynnat

Arne Lundström

Karlbergsvägen 60
113 37 STOCKHOLM

GRATTIS! Priset blir ett bildhäfte om KA 2
förläggningsplatser.

Korsord 3/2007

har som vanligt tillverkats av Gustav Karlsson.

Lösningen insänds till: Redaktören Kustposten Författarevägen 9 371 63 LYCKEBY

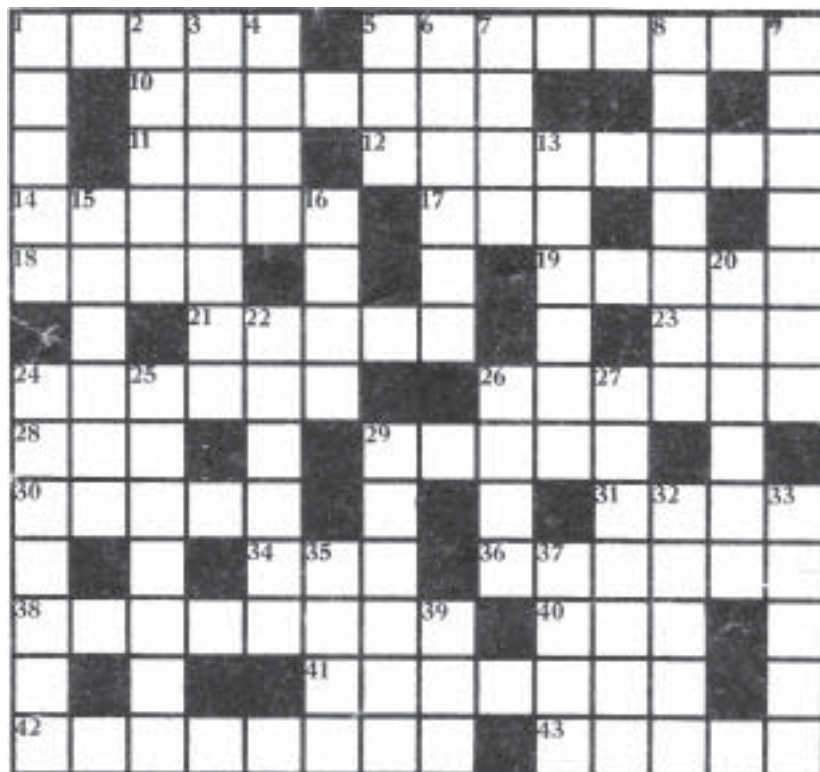
Senast den 1 nov 2007 vill vi ha Din lösning.

Vågräta ord.

1. Med multum in spe.	8. Det gamla fikonlövet.	26. Måste hållas torrt.
5. Doft av ozon.	9. Jättar.	27. Spänning.
10. Gikt i fötter.	13. Förbundit.	29. Karlskronapolisen.
11. Ond.	15. Allra sämst.	32. Särimners mamma t. ex.
12. Ceremoni vid nattvard.	16. Lyktgas..	33. Fälla sorgens tårar.
14. "Arresten". Kärret.	20. Opålitliga.	35. Bestämning till bonde.
17. 1501.	22. Det väldoftande trädet.	37. Stenar vid Kåseberga.
18. Rebeckas ludne lue.	24. En sista blomma.	39. Knutpunkt.
19. Fjärd i Mälaren.	25. Sällsynthet.	
21. Ljus.		
23. Fransk författare.		
24. Eldhandvapen.		
26. Slemhinnebesvär.		
28. Kvinnonamn.		
29. Finsk stuga.		
30. Krigshandling.		
31. Verktyg.		
34. Tidsföreteelse.		
36. Smyger på tå.		
38. "Syndanäste" vid Gräsvik		
40. Tåla. Dialektalt.		
41. Förhålligande.		
42. Kulsänke för skorstenar.		
43. Kan nyfikna huggormar.		

Lodräta ord.

1. Svag stackare.
2. Styr Konungen med.
3. Världsalt.
4. Höja ståndsmässigt.
5. Fiendeskap.
6. Värmeisolerat kärl.
7. Bliven till utmark.

Nya broschyrer om anläggningar på Aspö

Aspö är Sveriges mest befästa ö (Gotland oräknad) och fyra av de gamla anläggningarna är sedan september 2003 statliga byggnadsminnesmärken. För tillfället pågår en process, där anläggningarna skall lämnas över till Statens fastighetsverk, där man sedan ska göra arbeten för att de så småningom skall kunna visas för allmänheten.

Med anledning av detta har Marinmuseum tagit fram broschyrer om anläggningarna. Broschyerna fick en rykande åtgång och ny upplaga är på gång..

En av broschyerna behandlar KA 2 museum på Aspö tillsammans med det gamla batteriet Aspöberg.

Undertecknad har svarat för texterna och Kustpostens Dag Åshage för layout.

Olle Melin

Artikeln om Drottningkär, som började i förra numret, fortsätter i nästa nummer

Födelsedagar m.m.

Vi gratulerar

85 år

Nils Carlsson	Karlshamn	1/12
Stig Nilsson	Karlskrona	8/12
Douglas Dehlin	Landskrona	14/12

80 år

Sten Jonsson	Karlskrona	11/10
Lennart Heller	Karlskrona	15/11
Inga-Lill Wintergård	Karlskrona	20/11
Åke Melin	Karlskrona	24/12

75 år

Margareta Ekberg	Karlskrona	6/10
Sonny Ekberg	Karlskrona	19/10
Arne Mattisson	Konga	5/11
Birger Ohlsson	Bjärnum	21/11
Sven-Eric Svensson	Karlskrona	1/12
Nils Peterström	Göteborg	9/12

70 år

Torsten Smith	Brunkeflostrand	29/11
Göran Svanlund	Örebro	5/12
Rune Jansson	Lyckeby	19/12

65 år

Yngve Abrahamsson	Karlskrona	14/10
Björn-Christer Nilsson	Karlskrona	30/11
Sten Munck af Rosenschiöld	Stockholm	15/12

60 år

Sune Persberg	Karlskrona	23/10
Björn Holgersson	Lyckeby	9/12

55 år

Gunnar Medemyr	Karlskrona	19/11
----------------	------------	-------

50 år

Mats-Peter Rubin	Rödeby	8/10
------------------	--------	------

40 år

Freddy Lundmark	Rödeby	17/10
Magnus Gustavsson	Jämjö	25/12

30 år

Tobias Ringdahl	Kalmar	2/7
-----------------	--------	-----

Kamrater som avlidit

Nils Tell	Kristianstad	4/1 2007
Harald Petersson	Karlskrona	6/3 2007
Bo Karlsson	Karlskrona	6/8 2007
Kjell Nordberg	Karlskrona	23/8 2007
Lars-Åke Kranz	Onsala	2007

Sommaren flyr

Sommaren tar på sin gula väst
och möter hösten i solslänten.
Svalorna visslar skriande
och fyller matsäcken med mygg,
som ju ändå haft sin tid.

Det gäller att överleva
flykten över kontinent och hav
för en vårferd i motsatt riktning
till en röd lada i Rödeby
och börja ruljangsen på nytt.

Visst saknar de barackerna
på Almö och Aspö mad,
men på Oscarsvärn
står expeditionshuset kvar
- förbjudet för obehöriga.

Gustav Karlsson Walles

KA 2-are första kvällen

Raukområdet Degerhuvudet på västra Fårö

Lukershamn. Fiskebåten i mitten är f.d. Haslök-nubben Bromsen

Foto: Ulla och Olle Melin

Stora Gåsemora

Bilder från Gotland

Fiskeläge östra Fårö

Bungenäs vandrarhem och en av barackerna, där vi bodde